

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-101

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FUNCTIONAL ENGLISH

(Compulsory English)

(New 2008 Pattern)

Text Prescribed : *Reflections - I*

Edited by : *P. Bhaskaran Nair*

Geetha Rajeevan

G. Radhakrishna Pillai

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Q.1) Attempt any two of the following in about 100 words each : [12]

- (a) What kind of religion does Tagore advocate ?
- (b) Describe briefly the feelings of Hughie Erskine when he learnt about Baron Hausberg.
- (c) Which are two topics that are quite unwelcome in social discussions, according to McCormack ?
- (d) "Refund is a criticism on education." Discuss.

Q.2) Attempt any three of the following in about 50 words each : [12]

- (a) Comment on a few comical scenes in 'Uncle Podger Hangs a Picture'.
- (b) Why does Shakespeare compare a snail with a school boy and a leopard with a Soldier ?
- (c) How does the speaker in 'Gather ye Rosebuds while ye may' emphasise the short-lived nature of human life ?
- (d) How did the cruelty of war make Philip a man ?
- (e) Why did the reputation of the conjurer begin to sink below zero ?

Q.3) Attempt any two of the following : [12]

- (a) Write an essay on 'The Role of Printed Media'.
- (b) Write a paragraph on 'Internet Literacy'.
- (c) You and your friend are talking about the Indian Cricket Team's debacle in the recent Test Series in Australia. Write a dialogue on this topic.
- (d) Your friend has recently met with an accident and broken his leg, and he is in hospital. Write a letter of consolation to him.

Q.4) Do as directed : (Any Six) [12]

- (a) Give synonyms for the following words :
 - (i) game
 - (ii) senior
- (b) Give short forms of the following words :
 - (i) gymnasium
 - (ii) et cetera
- (c) Make words by using the following prefixes :
 - (i) un _____
 - (ii) dis _____
- (d) Fill in the blanks using suitable words given in the bracket and rewrite :
 - (i) It is not true that people get used to _____.
[noise / a noise]
 - (ii) I am puzzled by the conflicting opinions on _____.
[coffee / a coffee]
- (e) Fill in the blanks using suitable phrasal verbs given in the bracket and rewrite :
 - (i) It is very cold today. So _____ your jacket.
[put off / put on]
 - (ii) The boss has promised to _____ the matter.
[look into / look for]

- (f) Use the following idioms in your own sentences as to bring out their meanings :
- (i) take part in
 - (ii) out of order
- (g) Construct a meaningful sentence using the following words in any order :
- government, petrol, price
- (h) Give verb forms of the following words :
- (i) qualification
 - (ii) opposition
- (i) Make adjectives of the following words :
- (i) profit
 - (ii) fame

Q.5) Do as directed : (Any Six)

[12]

- (a) Change into an imperative sentence :
- You should not catch the running train.
- (b) Change the voice :
- The Quick Man ruined every trick.
- (c) Change the following into indirect speech :
- The mother said to the son, "Why do not you go to school ?"
- (d) Fill in the blanks using a suitable word from the bracket and rewrite :
- (i) An exhibition of paintings was held as a _____ to the seminar on art and culture.
[prelude / prejudice]
 - (ii) In the _____ the author mentions his reasons for writing the book.
[preface / preamble]

- (e) Fill in the blanks with appropriate prepositions and rewrite :
- (i) It was so kind _____ you to lend me your scooter.
- (ii) Meena is interested _____ drama.
- (f) Write a sentence using 'would' based on the hint given below :
A college where you would like to study.
- (g) Add a question tag :
John writes a poem.
- (h) Combine the sentences and rewrite :
Who was the man ? You were talking to.
- (i) Fill in the blank with a suitable adverb of frequency and rewrite :
Ram visits his parents _____.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 8

[4169]-102

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FINANCIAL ACCOUNTING

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
 - (2) *Figures to the right indicate full marks.*
 - (3) *Use of calculator is allowed.*
-
-

Q.1) Objective type questions :

- (a) (1) State the whether the following statement are **true** or **false** :
(Any Five) **[05]**
- (i) A partners loan is not transferred to Realisation A/c.
 - (ii) Undistributed Profit or Loss items must be adjusted to the Capital Accounts of the old partners before admission of a new partner.
 - (iii) Receipts and Payments Account records only credit transactions.
 - (iv) The Excess of Minimum Rent over Royalties is known as 'Short-workings'.
 - (v) The difference between Invoice Price and Cost Price is called as 'Loading'.
 - (vi) In Installment System Transactions, Ownership of Goods is not transferred to the buyer when first installment is paid.
 - (vii) 'Tally' is Prepackage Accounting Software.

[4169]-102

1

P.T.O.

(2) Fill in the blanks from the brackets : **(Any Five)** [05]

(i) On dissolution of a firm assets and liabilities are transferred to _____ Account.

[Revaluation, Capital, Realisation]

(ii) The amount paid by lessee to lessor is known as _____.

[Royalty, Short-working, Irrecoup Short-working]

(iii) In Hire-purchase System, Installment amount includes the portion of Cash Price and _____.

[Purchase Price, Depreciation, Interest]

(iv) _____ organisation functions under the principle 'One Man One Vote'.

[Partnership Firm, Joint Stock Company, Co-operative Society]

(v) _____ Income is taken in the Balance Sheet on Liability Side.

[Capital, Revenues, None of these]

(vi) Under Maximum Loss Method deficiency of a partner is charged to other partners in their _____.

[Profit and Loss Ratio, Capital Ratio, None of these]

(vii) Assets and Liabilities not taken over by the new firm are transferred to capital accounts of partners in the _____ ratio.

[Profit Sharing, Capital, Gain]

(b) Write short notes : **(Any Two)** [14]

(i) Treatment of Goodwill in Amalgamation

(ii) Distinguish between Receipts and Payments Accounts and Income and Expenditure Accounts

(iii) Salient Feature of Tally

(iv) Reasons of Dissolution

Q.2) Asha, Usha and Nisha were in partnership sharing profit and losses in the ratio of 2 : 1 : 1 respectively. They decided to dissolve the business on 31st December, 2011. On which date their Balance Sheet as follows :

Balance Sheet as on 31st December, 2011

Liabilities	Amount (Rs.)	Assets	Amount (Rs.)
Capital A/c's. :		Cash in Hand	20,000
Asha	2,00,000	Debtors	1,80,000
Usha	1,10,000	Stock	1,70,000
Nisha	50,000	Plant and Machinery	1,30,000
General Reserve	40,000	Land and Buildings	3,10,000
Income Tax	20,000		
Creditors	2,34,000		
Bills Payable	1,56,000		
	8,10,000		8,10,000

The assets were realised piecemeal as follows :

- On 1st January, 2012 – Rs. 30,000
- On 31st January, 2012 – Rs. 4,22,000
- On 15th February, 2012 – Rs. 1,64,000
- On 15th March, 2012 – Rs. 1,16,000

It was agreed that cash should be distributed as and when realised. Dissolution Expenses were originally provided for an estimated amount of Rs. 10,000. The Actual Expenses amounted to Rs. 6,000 spent on 15th March, 2012.

Prepare :

- (a) The statement showing Surplus Capital
- (b) The statement showing Distribution of Cash

[14]

OR

Q.2) P and Q were partners sharing profit and losses in the ratio of $\frac{3}{4} : \frac{1}{4}$ and R and S were partners sharing profit and losses equally. Following were the balance sheets as on 31-03-2011 :

**Balance Sheet
as on 31-03-2011**

Liabilities	P and Q Rs.	R and S Rs.	Assets	P and Q Rs.	R and S Rs.
Creditors	30,000	45,000	Plant and Machinery	60,000	81,000
Bills Payable	12,000	24,000	Furniture	24,000	27,000
Mrs. Q's Loan	30,000	–	Stock	60,000	72,000
Mrs. S's Loan	–	21,000	Debtors	57,000	51,000
Outstanding Rent	6,000	4,500	Fixtures	4,800	3,600
Capital A/cs. :			Cash in Hand	10,200	9,900
P	90,000	–	Goodwill	12,000	–
Q	60,000	–			
R	–	75,000			
S	–	75,000			
	2,28,000	2,44,500		2,28,000	2,44,500

The two firms amalgamated on the following terms :

- (1) Mr. Q agreed to pay Mrs Q's loan and Mr. S agreed to pay Mrs. S's loan.
- (2) Outstanding Rent was paid in full by respective firms.
- (3) Creditors of both the firms were taken by the new firm at a discount of 5%.
- (4) Plant and Machinery is subject to 5% depreciation of both the firms.
- (5) Furniture of R and S was sold in the market for Rs. 24,000 and Furniture of P and Q was not taken over by the new firm.
- (6) Fixtures of both the firms were not taken over by the new firm.
- (7) Stock of P and Q was valued at Rs. 66,300 and Stock of R and S was valued at a Rs. 63,000.

- (8) Goodwill of M/s. P and Q is valued at Rs. 18,000 and that of M/s. R and S at Rs. 24,000. Goodwill A/c. is not be retained in the books of the new firm.
- (9) Reserves for Doubtful Debts are to be maintained at 5% on Sundry Debtors of M/s. R and S.
- (10) Capital of each partner in the new firm is to be maintained at Rs. 75,000 by bringing or paying cash. As the case may be.

Prepare Partners Capital Accounts, Revaluation Account in the books of both the firms and prepare amalgamated Balance Sheet in the books of new firm. [14]

- Q.3)** (A) Ramesh, Mahesh and Dinesh were partners sharing profits in the ratio of 2 : 1 : 1. Their Balance Sheet as on 31-3-2011 was as follows :

Balance Sheet as on 31-3-2011

Liabilities	Amount (Rs.)	Assets	Amount (Rs.)
Capital Accounts :		Land and Building	56,000
Ramesh	40,000	Stock	28,000
Mahesh	20,000	Debtors	16,000
Dinesh	20,000	Cash at Bank	20,000
Reserve	16,000		
Creditors	24,000		
	1,20,000		1,20,000

Dinesh died on 1st July, 2011 and the adjustments were agreed as per deed :

- (1) Land and Building was to be valued Rs. 60,000 and Reserve for Doubtful Debt was to be provided Rs. 800 on debtors.
- (2) Interest on Capital was to be allowed at 10% p.a. and charged interest on drawings Rs. 200.
- (3) The drawings of Dinesh up to the date of his death amounted to Rs. 2,000.

- (4) The Goodwill of the firm is to be valued at three years purchases of the average profit of the last four years. The profits were :
- 2008 – Rs. 28,000, 2009 - Rs. 36,000, 2010 – Rs. 40,000 and 2011 – Rs. 24,000.
- (5) The deceased partner's share of profit up to the date of his death should be based on the average profit of the last two years.

Prepare :

- (a) Profit and Loss Adjustment A/c.
 (b) Dinesh's Capital A/c.
 (c) Working of Share of Goodwill of Dinesh
 (d) Working of Share of Profit up to date of death of Dinesh

[08]

- (B) A Colliery Co. holds a coal field on lease for a period of 15 years beginning from 1st January, 2006. The terms of the lease are as follows :

- (1) To pay a minimum rent of Rs. 32,000 p.a.
 (2) Each years excess of minimum rent over actual royalties i.e. short-working can be received during the subsequent two years.
 (3) If any year due to accident or strike the actual royalty is less than minimum rent, it is to be reduced by 25% for that year.
 (4) Royalty is to be calculated at 75 paise per ton.

The output as follows :

Year	Output
2006	24,000 tons
2007	32,000 tons
2008	56,000 tons
2009	40,000 tons

2009 is the year of strike.

Pass necessary journal entries in the books of A Colliery Company.

[14]

Q.4) The following is the Receipts and Payments Accounts of Natural Club, Bhosari for the year ended 31st December, 2011 :

**Receipts and Payments Account
for the year ended 31-12-2011**

Dr.		Cr.	
Receipts	Amount (Rs.)	Payments	Amount (Rs.)
To Cash in Hand	5,000	By Bank Overdraft (1-1-11)	7,000
To Subscription :		By Investment	6,800
2010 - 600		By Furniture	2,980
2011 - 32,400		By Salaries	10,200
2012 - <u>300</u>	33,300	By Printing and Stationery	1,780
To Proceeds from Drama	4,080	By Postage and Telegrams	2,200
To Entrance Fees	1,340	By Cost of Drama	3,500
To Interest from Securities	1,000	By Sundry Expenses	2,800
To Sale proceeds from Old Furniture (Cost Rs. 160)	200	By Balance c/d :	
		Cash in Hand - 660	
		Cash at Bank - <u>7,000</u>	7,660
	44,920		44,920

You are required to prepare Income and Expenditure Account for the year ended 31st December, 2011 and the Balance Sheet as on that date after considering the following adjustments :

- (1) Stock of Stationery on 31-12-2010 was Rs. 180 and on 31-12-11 was Rs. 200.
- (2) Half of the Entrance Fees are to be treated as revenue income.
- (3) Salaries for 31-12-11 amounting to Rs. 800 are outstanding.
- (4) On 31-12-2010, the Club premises stood at Rs. 50,000, Investments at Rs. 12,000 and Furniture at Rs. 6,000.
- (5) The Club had 3,600 members, each paying annual subscription Rs. 10.

[20]

OR

Q.4) (A) M/s. Sharad Agencies of Pune sent consignment of 1,500 cases of Toys Costing Rs. 400 per case to M/s. Chintamani Traders, Nasik and paid Railway Freight Rs. 13,000, Carting Rs. 3,000 and Other Expenses Rs. 27,000.

Consignee is entitled to a Commission of $7\frac{1}{2}\%$ on total sales and 2% Del-credere Commission on credit sales. He accepted bill for Rs. 3,00,000 drawn by consignor.

An account sales was received from M/s. Chintamani Traders informing as under :

- (1) 1,200 cases were sold for Rs. 6,90,000 out of which cash sales were for Rs. 3,40,000.
- (2) Expenses incurred by consignee were as follows :
Advertisement - Rs. 7,350, Discount - Rs. 6,500, Other Expenses - Rs. 3,000.
- (3) Commission is charged as per terms.

M/s. Chintamani Traders sent a bank draft for Rs. 3,14,400 together with account sales.

Prepare : Consignment Account and Consignee's Account in the books of Consignor. **[10]**

(B) M/s. Refrigeration Ltd. supplied refrigerators to Modern Cafe, Shivajinager, Pune on the installment system on 1st July, 2009. The cash price of them was Rs. 2,23,500. Under installment system it was agreed to pay Rs. 60,000 on that date and Rs. 60,000 annually for three years.

Interest was chargeable at 5% p.a. and depreciation was to be written off the assets at 10% p.a. on reducing balance method.

Prepare :

- (a) Refrigerator Account
- (b) M/s. Refrigeration Ltd. Account (Vendors A/c.)

In the books of Modern Cafe, Pune. **[10]**

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-103

F. Y. B. Com. Examination - 2012

BUSINESS ECONOMICS (MICRO)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*
- (3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q.1) Define Business Economics. Explain in detail the Scope of Business Economics. **[16]**

Q.2) What is Indifference Curve ? Explain the characteristics of Indifference Curve. **[16]**

OR

Q.2) Explain the Internal and External Economics of Large Scale Production. **[16]**

Q.3) Answer in brief : **[16]**

- (a) Explain Concept of Break-even Point.
- (b) Explain the Ricardian Theory of Rent.

OR

Q.3) Answer in brief : **[16]**

- (a) State the Innovation Theory of Profit.
- (b) State the features of Oligopoly.

Q.4) Discuss the Liquidity Preference Theory of Interest. **[16]**

Q.5) Write short notes : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Short-run Equilibrium of a Firm under Perfect Competition
 - (b) Price Discrimination
 - (c) Backward Sloping Supply Curve of Labour
 - (d) Collective Bargaining
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-103

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- (4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या. व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [16]

(अ) समविच्छेदन बिंदूची संकल्पना स्पष्ट करा.

(ब) रिकार्डोचा खंडाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

किंवा

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [16]

(अ) नफ्याचा नवोन्मेष सिद्धांत सांगा.

(ब) अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.

[4169]-103

3

P.T.O.

प्र.4) व्याजाच्या रोखता पसंती सिद्धांताची चर्चा करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [16]

(अ) पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचा अल्पकालीन समतोल

(ब) मूल्यभेद

(क) श्रमाचा पाठीमागे वळणारा पुरवठा वक्र

(ड) सामूहिक सौदाशक्ती

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-104

F. Y. B. Com. Examination - 2012
MATHEMATICS AND STATISTICS
(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.
- (3) Use of logarithmic tables and calculator is allowed.
- (4) Both the sections should be written in the same answer-book.

SECTION - I

Q.1) Attempt any four of the following :

[2x4=08]

- (a) Find value of $f(2)$, where $f(x) = x^2 + 5x - 7$.
- (b) Explain the difference between Face Value and Market Value of a Share.
- (c) Find Simple Interest on Rs. 2,500 for 3 years at 5% p.a.
- (d) Explain the term L.P.P.
- (e) If $A = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 2 \\ 2 & 1 & -6 \end{bmatrix}$, find $3A$.
- (f) Explain Finite Set and Infinite Set.

Q.2) Attempt any three of the following :

[5x3=15]

- (a) Which investment is better ?
10% at Rs. 120 or 8% at Rs. 80. Justify.
- (b) Find inverse of following matrix :

$$A = \begin{bmatrix} 6 & 4 \\ 3 & -2 \end{bmatrix}$$

- (c) What is the EMI (Equated Monthly Installment) of loan of Rs. 25,000 repaid in 4 years, if the rate of interest is 5% p.a. on the outstanding amount at the beginning of each year ?
[(1.05)⁴ = 1.2155]

(d) What is the difference between Compound Interest and Simple Interest at 10% p.a. on Rs. 1,500 for two years ?
(Compounded yealy)

(e) If $y = x^2(x - 3)$, find $\frac{dy}{dx}$.

Q.3) Attempt **any three** of the following : **[5x3=15]**

(a) A sum of money amounts to Rs. 8,850 in 3 years and to Rs. 10,200 in 6 years at the same rate of simple interest. Find the Sum and Rate of Interest.

(b) Find determinant of the matrix :

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 4 & 5 \\ 3 & 5 & 6 \end{bmatrix}$$

(c) Evaluate :

(i) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 9}{x - 3}$

(ii) $\lim_{x \rightarrow 7} \frac{x^2 - 9x + 14}{(x - 7)}$

(d) Solve the following L.P.P. by graphical method :

Max. $z = 2x + 3y$

Subject to : $3x + 2y \leq 6$, $x + y \geq 2$ and $x \geq 0$, $y \geq 0$

(e) If $y = (x^2 + 7)^2$, find $\frac{dy}{dx}$.

SECTION - II

Q.4) Attempt **any two** of the following : **[2x2=04]**

(a) Define :

(i) Population

(ii) Sample

(b) Calculate the range and coefficient of range for the following data :

48, 62, 58, 84, 66, 52

- (c) Give an example of Positive and Negative Correlation.
- (d) The mean price of 10 items is 50. What will be the mean, if price of each item is increased by 5 ?

Q.5) Attempt any three of the following : [5x3=15]

- (a) What is an Index Number ? Discuss any two problems involved in the construction of an Index Number.
- (b) Explain the Method of Stratified Sampling.
- (c) Explain application of Statistics in the field of :
- (i) Economics
- (ii) Industry
- (d) Calculate mean, median and mode for the following data :
280, 140, 125, 180, 170, 250, 340, 260, 280
- (e) Answer the following questions for the given frequency distribution :

I.Q.	60-69	70-79	80-89	90-99	100-109	110-119	120-129
No. of Students	21	37	51	49	21	13	4

- (i) State the type of classification.
- (ii) State the class-mark of 4th class.
- (iii) State the class boundaries of 5th class.
- (iv) State the width of any class.
- (v) How many students have I.Q. less than 99 ?

Q.6) Attempt any three of the following : [5x3=15]

- (a) The daily wages (in Rs.) of 5 workers are as follows :
35, 50, 75, 80, 100

Compute Standard Deviation and Coefficient of Variation.

- (b) Compute median for the following frequency distribution :

Marks	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
No. of Students	2	6	18	36	25	17	08

- (c) The means of two samples of sizes 50 and 100 are 40 and 25 respectively and standard deviations are 10 and 8 respectively. Obtain the Combined Standard Deviation of Groups.

- (d) Ranks obtained by 8 students in English and Mathematics are given below :

Ranks in English	8	5	3	1	2	6	4	7
Ranks in Mathematics	7	6	2	4	5	8	1	3

Compute Spearman's Rank Correlation Co-efficient.

- (e) Calculate Laspeyres's and Paasche's Price Index Numbers from the following data :

Commodity	Base Year		Current Year	
	p₀	q₀	p₁	q₁
A	4	6	5	5
B	5	8	7	7
C	6	10	7	9
D	2	12	4	10

Q.7) Attempt **any one** of the following : **[8x1=08]**

- (a) Calculate Karl-Pearson's Co-efficient of Correlation from the following data and interpret your result :

Sale	9	12	15	18	21	24	27	30	33	31
Profit	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48

OR

- (b) (i) Given : $\bar{X} = 48$, $\bar{Y} = 55$, $\sigma_x = 4$, $\sigma_y = 5$, $r = 0.8$.
Find the line of regression X on Y. Also estimate X for Y = 57.
- (ii) Draw the Histogram and find mode graphically :

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
No. of Students	5	8	20	12	5

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-104

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) लॉगटेबल्स व कॅल्क्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.
- (4) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत सोडवावेत.
- (5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

विभाग - १

प्र.1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[2x4=08]

- (अ) जर $f(x) = x^2 + 5x - 7$ असेल, तर $f(2)$ ची किंमत काढा.
- (ब) समभागाचे दर्शनी मूल्य (Face Value) व बाजार मूल्य (Market Value) यामधील फरक स्पष्ट करा.
- (क) रु. २,५०० वरील द.सा.द.शे. ५ दराने होणारे ३ वर्षासाठीचे सरळ व्याज काढा.
- (ड) रेषीय बंधनयुक्त प्रश्न (L.P.P.) ही संज्ञा स्पष्ट करा.
- (इ) जर $A =$ तर $3A$ ची किंमत काढा.
- (फ) 'सांत संच' व 'अनंत संच' म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

प्र.2) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

[5x3=15]

- (अ) कोणती गुंतवणूक फायदेशीर ते काढा :
१०% रु. १२० किंवा ८% रु. ८०.
- (ब) पुढे दिलेल्या सारणीचा सारणी व्यस्त काढा :

$$A = \begin{bmatrix} 6 & 4 \\ 3 & -2 \end{bmatrix}$$

[4169]-104

5

P.T.O.

- (क) रुपये २५,००० चार वर्ष कालावधीसाठी कर्जावू घेतले. जर व्याज आकारणी प्रत्येक वर्षारंभीच्या शिलकीवर केली जात असेल व व्याजाचा दर ५% असेल तर मासिक हप्ता किती होईल ते काढा. $[(1.05)^4 = 1.2155]$
- (ड) द.सा.द.शे. १०% दराने रक्कम रु. १,५०० वरील दोन वर्षासाठीच्या चक्रवाढ व्याज व सरळ व्याज यातील फरक काढा. (व्याज आकारणी वार्षिक पद्धतीने)
- (इ) जर $y = x^2(x - 3)$, तर $\frac{dy}{dx}$ ची किंमत काढा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : [5x3=15]

- (अ) एका रकमेची रास ३ वर्षात रु. ८,८५० होते व ६ वर्षात त्याच रकमेची रास रु. १०,२०० होते. यातील समान सरळ व्याजाचा दर व मुद्दल काढा.
- (ब) पुढील सारणीसाठी सारणिक (Determinant) काढा :

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 4 & 5 \\ 3 & 5 & 6 \end{bmatrix}$$

(क) सोडवा :

(i) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 9}{x - 3}$ $\lim_{x \rightarrow 7} \frac{x^2 - 9x + 14}{(x - 7)}$

(ii)

(ड) खालील बंधनयुक्त प्रश्न आलेखाच्या सहाय्याने सोडवा :

जास्तीत जास्त $z = 2x + 3y$

जेव्हा : $3x + 2y = 6$

$x + y = 2$

$x \geq 0, y \geq 0$

(इ) जर $y = (x^2 + 7)^2$ तर काढा.

विभाग - २

प्र.4) पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

[2x2=04]

(अ) व्याख्या लिहा :

(i) संख्याशास्त्रीय लोकसंख्या

(ii) नमूना

- (ब) खाली दिलेल्या माहितीसाठी आवाका व आवाक्याचा सहगुणक काढा :
४८, ६२, ५८, ८४, ६६, ५२
- (क) धन सहसंबंध व ऋण सहसंबंध दर्शविणारे प्रत्येकी एक उदाहरण द्या.
- (ड) दहा वस्तूंची सरासरी किंमत ५० आहे. प्रत्येक वस्तूची किंमत ५ ने वाढवल्यास येणारी नवीन सरासरी किंमत काढा.

प्र.5) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : [5x3=15]

- (अ) निर्देशांक म्हणजे काय ? निर्देशांक तयार करतांना येणाऱ्या कोणत्याही दोन अडचणींची सविस्तर चर्चा करा.
- (ब) नमूना निवडण्याची स्तरीय यादृच्छिक निवड पद्धती स्पष्ट करा.
- (क) खालील क्षेत्रामध्ये संख्याशास्त्राचा वापर कसा होतो ते स्पष्ट करा :
- (i) अर्थशास्त्र
- (ii) औद्योगिक
- (ड) पुढील माहितीवरून मध्य, मध्यगा व बहुलक काढा :
२८०, १४०, १२५, १८०, १७०, २५०, ३४०, २६०, २८०
- (इ) पुढील वारंवारिता विभागीवरून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

बुद्ध्यांक	६०-६९	७०-७९	८०-८९	९०-९९	१००-१०९	११०-११९	१२०-१२९
विद्यार्थी संख्या	२१	३७	५१	४९	२१	१३	४

- (i) वर्गीकरणाची कोणती पद्धत आहे ते लिहा.
- (ii) चवथ्या वर्गाचा वर्गमध्य काढा.
- (iii) पाचव्या वर्गाच्या वाढीव वर्गमर्यादा लिहा.
- (iv) कोणत्याही वर्गाचे वर्गांतर काढा.
- (v) किती विद्यार्थ्यांचा बुद्ध्यांक ९९ पेक्षा कमी आहे ?

प्र.6) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : [5x3=15]

- (अ) पाच कामगारांची दैनिक मजूरी पुढील प्रमाणे आहे :
३५, ५०, ७५, ८०, १००
प्रमाणित विचलन आणि विचलनाचा सहगुणक काढा.
- (ब) पुढील वारंवारिता विभागीवरून मध्यगा काढा :

गुण	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०	५०-६०	६०-७०	७०-८०
विद्यार्थी संख्या	२	६	१८	३६	२५	१७	०८

(क) ५० आणि १०० आकार असलेल्या दोन नमून्यांची सरासरी अनुक्रमे ४० आणि २५ आहे. त्यांचे प्रमाणित विचलन अनुक्रमे १० आणि ८ आहे. एकत्रित संचाचे प्रमाणित विचलन काढा.

(ड) आठ विद्यार्थ्यांना इंग्लिश आणि गणित या विषयात मिळालेले गुणानुक्रम पुढीलप्रमाणे आहेत :

इंग्लिशमधील गुणानुक्रम	८	५	३	१	२	६	४	७
गणितातील गुणानुक्रम	७	६	२	४	५	८	१	३

स्पीअरमनचा गुणानुक्रम सहसंबंध सहगुणक काढा.

(इ) पुढील माहितीवरून लासपेअर आणि पाश्चेचा किंमत निर्देशांक काढा :

वस्तू	आधारभूत वर्ष		चालू वर्ष	
	P ₀	Q ₀	P ₁	Q ₁
अ	४	६	५	५
ब	५	८	७	७
क	६	१०	७	९
ड	२	१२	४	१०

प्र.7) पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

[8x1=08]

(अ) पुढील माहितीवरून कार्ल-पिअर्सनचा सहसंबंध सहगुणक काढा व त्यावरून निष्कर्ष लिहा :

विक्री	९	१२	१५	१८	२१	२४	२७	३०	३३	३६
नफा	१२	१६	२०	२४	२८	३२	३६	४०	४४	४८

किंवा

(ब) (i) पुढे दिलेल्या माहितीवरून X ची Y वरील समाश्रेयण रेषा काढा. Yचे मूल्य 57 असल्यास Xचे मूल्य काढा :

$$\bar{X} = 48, \bar{Y} = 55, \sigma_x = 4, \sigma_y = 5, r = 0.8$$

(ii) पुढे दिलेल्या माहितीवरून स्तंभालेख काढून आलेखाच्या सहाय्याने बहुलक काढा :

गुण	०-२०	२०-४०	४०-६०	६०-८०	८०-१००
विद्यार्थी संख्या	५	८	२०	१२	५

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4169]-105

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMPUTER CONCEPTS AND PROGRAMMING

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*
- (3) *Both the sections should be written in the same answer-book.*

SECTION - I

Q.1) Attempt **any four** of the following :

[4x2=08]

- (a) Define Processor and Motherboard.
- (b) Explain the term Software. List its types.
- (c) State disadvantages of E-markets.
- (d) Explain the following terms :
 - (i) PROM
 - (ii) EPROM
- (e) What is Cell Reference in Excel ?
- (f) What is www (world wide web) ?

Q.2) Attempt **any four** of the following :

[4x4=16]

- (a) What is Scanner ? Explain its purpose.
- (b) What is Computer Network ? Explain any one type of Network.
- (c) Explain Control Panel used in Windows.
- (d) What is Anti-virus ? List different Anti-virus.
- (e) Explain elements/components of Windows Operating System.
- (f) What is 'Cut' and 'Copy' ? How copying is done from one word document to another ?

[4169]-105

1

P.T.O.

Q.3) Attempt **any four** of the following : **[4x4=16]**

- (a) What is meant by External Storage Devices ? Explain any one.
- (b) What is Compression of Files ? Explain the purpose of Compression of File.
- (c) Explain different types of Programming Languages.
- (d) Write a short note on Spreadsheet.
- (e) Define the following terms :
 - (i) Main Memory
 - (ii) Cache Memory
- (f) How to create Folder ? Explain Folder Property.

SECTION - II

Q.4) Attempt **any four** of the following : **[4x2=08]**

- (a) What do you mean by VAT Bills ?
- (b) What is Accounting ?
- (c) Define Personal Account. State its rules.
- (d) What is Inventory Allocation ?
- (e) How to create a Journal Voucher for Stock ?
- (f) Define Tally. State its application.

Q.5) Attempt **any four** of the following : **[4x4=16]**

- (a) Explain Journal and Ledger with its formats.
- (b) Explain Calculation of VAT with suitable examples.
- (c) Explain creating, selecting and shutting a Company in short.
- (d) Explain Invoice Entry.
- (e) Explain Balance Sheet with example.
- (f) Explain View Order Position in Tally.

Q.6) Attempt **any four** of the following :

[4x4=16]

- (a) How to classify Debtors ?
 - (b) Explain List of Accounts. List minimum 3 accounts and explain steps to view account chart in Tally.
 - (c) Write short notes :
 - (i) Capital Account
 - (ii) Investments
 - (d) Write different types of Voucher Entries.
 - (e) Explain types of Impersonal Accounts and rules of Real Account.
 - (f) Explain Bill-wise Details.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4169]-105

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत सोडवावेत.

विभाग - १

प्र.1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x2=8]

- (अ) Processor व Motherboard ची व्याख्या लिहा.
- (ब) सॉफ्टवेअर म्हणजे काय ? सॉफ्टवेअरचे प्रकार लिहा.
- (क) ई-मार्केटचे तोटे लिहा.
- (ड) खालील संकल्पना स्पष्ट करा :
 - (i) PROM
 - (ii) EPROM
- (इ) Excel मधील Cell Reference म्हणजे काय ?
- (फ) www म्हणजे काय ?

प्र.2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x4=16]

- (अ) Scanner म्हणजे काय ? Scannerचा हेतू स्पष्ट करा.
- (ब) Computer Network म्हणजे काय ? नेटवर्कचे कोणतेही एक प्रकार स्पष्ट करा.
- (क) विंडोज वापर प्रणालीमधील कंट्रोल पॅनलचा वापर सांगा.

[4169]-105

5

P.T.O.

- (ड) Anti-virus म्हणजे काय ? Anti-virus मधील विविध प्रकार लिहा.
- (इ) विंडोज वापर प्रणालीमधील विविध घटक स्पष्ट करा.
- (फ) 'Cut' व 'Copy' म्हणजे काय ? Word Document मधील एक फाइल दुसऱ्या फाइलमध्ये Copy करण्याची पद्धत स्पष्ट करा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4x4=16]

- (अ) बाह्य स्मरणकोशिका म्हणजे काय ? कोणतेही एक स्पष्ट करा.
- (ब) File Compression म्हणजे काय ? File Compression चे हेतू स्पष्ट करा.
- (क) Programming Languagesचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (ड) Spreadsheet वर थोडक्यात माहिती द्या.
- (इ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा :
 - (i) Main Memory
 - (ii) Cache Memory
- (फ) Folder create कसे करणार ? Folder Property स्पष्ट करा.

विभाग - २

प्र.4) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4x2=08]

- (अ) VAT Bill म्हणजे काय ?
- (ब) Accounting म्हणजे काय ?
- (क) Personal Accountची व्याख्या लिहून त्याचे नियम लिहा.
- (ड) Inventory Allocation म्हणजे काय ?
- (इ) Stock मधील Journal Voucher कसे तयार करणार ?
- (फ) Tallyची व्याख्या स्पष्ट करून त्याचे Application लिहा.

प्र.5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x4=16]

- (अ) Journal आणि Ledger format सहित स्पष्ट करा.
- (ब) VAT Calculationचे उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- (क) Tally मधील कंपनी creating, selecting आणि shutting थोडक्यात स्पष्ट करा.
- (ड) Invoice Entry स्पष्ट करा.
- (इ) Balance Sheetचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
- (फ) Tally मधील View Order Position स्पष्ट करा.

प्र.6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x4=16]

- (अ) डेबिटर (Debitors)चे वर्गीकरण कसे करतात ते लिहा.
- (ब) List of Account स्पष्ट करा. कोणतेही तीन Accounts सहित स्पष्ट करा व View Account Chart कसे करणार ?
- (क) खालील संकल्पना स्पष्ट करा :
 - (i) Capital A/c.
 - (ii) Investments
- (ड) Voucher Entryचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (इ) अव्यक्तिगत अकाउन्ट्सचे विविध प्रकार स्पष्ट करा व Real Accountचे नियम लिहा.
- (फ) बिल-वाइस डिटेल स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-106

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMMERCIAL GEOGRAPHY

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- (3) *Use of map stencil is allowed.*

Q.1) Answer the following upto 20 words each : (Any Ten) [20]

- (1) What is Cultural Environment ?
- (2) Mention any two approaches to Commercial Geography.
- (3) Name any two Tertiary Economic Activities.
- (4) Name any two economically important tree species in the Monsoon Forest.
- (5) What is Shifting Cultivation ?
- (6) What do you mean by Over-population ?
- (7) What is Density of Population ?
- (8) Name any two Cotton Textile Centers in India.
- (9) Mention any two Industrial Regions in India.
- (10) State any two advantages of Railway Transportation.
- (11) State any two types of Graphs.
- (12) What is Tourism ?
- (13) State any two products that are Exported by India.

Q.2) Answer the following upto 50 words each : **(Any Two)** [10]

- (1) Determinism
- (2) Importance of Forest
- (3) Iron and Steel Industry in India
- (4) Divided Circle Method

Q.3) Answer the following upto 150 words each : **(Any Two)** [20]

- (1) Explain the important factors of Physical Environment.
- (2) Explain the characteristics of Plantation Agriculture.
- (3) Give an account of geographical factors influencing Tourism.
- (4) Give an account of Cotton Textile Industry in India.

Q.4) Answer the following upto 300 words each : **(Any Two)** [30]

- (1) Define Commercial Geography. Explain the nature and scope of Commercial Geography.
- (2) Explain the Population Characteristics of India.
- (3) Explain the Weber's Theory of Industrial Location.
- (4) Explain geographical factors affecting International Trade.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-106

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- (2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- (3) नकाशा स्टेन्सील्स वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी २० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दहा) [20]

- (1) सांस्कृतिक पर्यावरण म्हणजे काय ?
- (2) व्यापारी भूगोलांच्या कोणत्याही दोन अभ्यास पद्धती नमूद करा.
- (3) तृतीय श्रेणीच्या दोन आर्थिक व्यवसायांची नांवे लिहा.
- (4) मोसमी अरण्यातील आर्थिक दृष्ट्या महत्त्वाच्या दोन वृक्षांची नांवे लिहा.
- (5) स्थलांतरीत शेती म्हणजे काय ?
- (6) अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय ?
- (7) लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय ?
- (8) भारतातील सुती वस्त्रोद्योगांच्या दोन केंद्रांची नांवे लिहा.
- (9) भारतातील दोन औद्योगिक प्रदेशांची नांवे लिहा.
- (10) रेल्वे वाहतुकीचे दोन फायदे सांगा.
- (11) आलेखाचे दोन प्रकार सांगा.
- (12) पर्यटन म्हणजे काय ?
- (13) भारतातून निर्यात होणारी दोन उत्पादने सांगा.

[4169]-106

3

P.T.O.

प्र.2) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [10]

- (1) निसर्गवाद
- (2) अरण्याचे महत्त्व
- (3) भारतातील लोहपोलाद उद्योग
- (4) विभाजित वर्तुळ पद्धत

प्र.3) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी १५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [20]

- (1) प्राकृतिक पर्यावरणांचे महत्त्वांचे घटक स्पष्ट करा.
- (2) मळ्याच्या शेतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (3) पर्यटनावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.
- (4) भारतातील सुती वस्त्रोद्योगांचा वृत्तांत द्या.

प्र.4) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ३०० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [30]

- (1) व्यापारी भूगोलांची व्याख्या सांगून, व्यापारी भूगोलांचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (2) भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (3) वेबरचा उद्योगधंद्याच्या स्थानिकीकरणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (4) आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-107

F. Y. B. Com. Examination - 2012

CO-OPERATION

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What is Co-operation ? Explain in details the basic principles of Co-operation. **[16]**

Q.2) What is Leadership in Co-operative Movement ? Explain the Problems of Leadership. **[16]**

OR

Q.2) Explain the Role of Central and State Government in Co-operative Movement. **[16]**

Q.3) (A) Explain Promotion Procedure of Co-operative Society. **[08]**

(B) Explain provisions regarding Registration of Co-operative Societies as per Maharashtra Co-operative Act, 1960. **[08]**

OR

Q.3) (A) What is Promoter ? Explain the Duties of Promoter in Co-operative Society. **[08]**

(B) Explain the Power and Duties of Co-operative Registrar. **[08]**

Q.4) Explain various Laws relating to Primary Agriculture Credit Co-operative Society. **[16]**

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Role of State Government in Co-operative Movement
 - (b) Weaker Section Co-operatives
 - (c) Non-agricultural Credit Co-operative Society
 - (d) Importance of Bye Laws
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-107

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) सहकार म्हणजे काय ? सहकाराची मूलतत्त्वे स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) सहकार चळवळीतील नेतृत्व म्हणजे काय ? नेतृत्वाच्या समस्या स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) भारतातील सहकार चळवळीतील केंद्र व राज्य सरकारची भूमिका स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) सहकारी संस्थेची प्रवर्तन अवस्था स्पष्ट करा. [08]

(ब) महाराष्ट्र सहकार कायदा, १९६० नुसार नोंदणीच्या तरतूदी स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) प्रवर्तक म्हणजे काय ? प्रवर्तकाची सहकारातील कर्तव्य स्पष्ट करा. [08]

(ब) सहकार निबंधकाचे अधिकार व कर्तव्य स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेचे विविध कायदे स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) सहकार चळवळीत राज्य शासनाची भूमिका
 - (ब) दुर्बल घटकांच्या सहकारी संस्था
 - (क) बिगरशेती सहकारी पतसंस्था
 - (ड) उपविधीचे महत्त्व
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-108

F. Y. B. Com. Examination - 2012

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

PAPER - I

DEFENCE ORGANISATION AND MANAGEMENT IN INDIA

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 20 words each : (Any Ten)

[20]

- (1) How you would like to define Defence Management ?
- (2) State any two Powers of the Parliament in relation to the Armed Forces.
- (3) Write any two functions of the Territorial Army.
- (4) Define Intelligence.
- (5) State any two functions of Central Reserve Police Force.
- (6) Write the meaning of Air-power.
- (7) What do you mean by Defence Mechanism of the Indian Armed Forces ?
- (8) State the meaning of Threat Perception.
- (9) State the meaning of Mobilization of Defence Forces.
- (10) Write any two limitations of Defence Management.
- (11) State the meaning of Second Line Defence.
- (12) What do you mean by War Potential ?
- (13) Write any two functions of National Security Council.

[4169]-108

1

P.T.O.

Q.2) Answer in 50 words each : (Any Two) [10]

- (1) Discuss the role of Army Medical Corps during peace period.
- (2) Explain the characteristics of Artillery.
- (3) Explain the Defence Committee of the Cabinet.
- (4) Discuss the organisation of the Indian Navy.

Q.3) Answer in 150 words each : (Any Two) [20]

- (1) Explain the Development of Indian Military Power after Independence.
- (2) Discuss the role of Intelligence in National Defence.
- (3) Explain various types of Battle Ships in Indian Navy.
- (4) Discuss functions of Ministry of Defence.

Q.4) Answer in 300 words each : (Any Two) [30]

- (1) Discuss the role and limitation of Indian Air-power in maintaining India's National Security.
- (2) Explain relationships between Parliament and Indian Armed Forces.
- (3) Explain Higher Defence Organisation in India.
- (4) Write a note on India's Second Line Defence.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-108

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) प्रत्येकी २० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दहा)

[20]

- (1) संरक्षण व्यवस्थापन - व्याख्या द्या.
- (2) सशस्त्र सेनादलासंबंधी संसदेचे कोणतेही दोन अधिकार नमूद करा.
- (3) प्रादेशिक सेनादलाचे कोणतेही दोन कार्य नमूद करा.
- (4) इन्टिलिजन्स - व्याख्या द्या.
- (5) केन्द्रीय राखीव पोलीसदलाचे कोणतेही दोन कार्ये नमूद करा.
- (6) हवाईसामर्थ्य - अर्थ लिहा.
- (7) भारतीय सशस्त्र सेनादलाचे डिफेन्स मॅकेनिझम म्हणजे काय ?
- (8) धोक्याची संकल्पना - अर्थ लिहा.
- (9) मोबेलायझेशन ऑफ डिफेन्स फोर्सस - अर्थ नमूद करा.
- (10) संरक्षण व्यवस्थापनाच्या दोन मर्यादा लिहा.
- (11) संरक्षणाची दुय्यम फळी - अर्थ लिहा.
- (12) युद्धक्षमता म्हणजे काय ?
- (13) राष्ट्रीय सुरक्षा मंडळाची दोन कार्ये लिहा.

[4169]-108

3

P.T.O.

प्र.2) प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दोन) [10]

- (1) शांतताकाळातील आर्मी मेडिकल क्राप्सच्या भूमिकेबाबत चर्चा करा.
- (2) तोपखान्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (3) डिफेन्स कमिटी ऑफ दी कॅबिनेट - स्पष्ट करा.
- (4) भारतीय नौदलाची संघटना याबाबत चर्चा करा.

प्र.3) प्रत्येकी १५० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दोन) [20]

- (1) स्वातंत्र्यानंतरच्या भारतीय लष्करी शक्तीचा झालेला विकास स्पष्ट करा.
- (2) राष्ट्रीय सुरक्षेतील इन्टेलिजन्सच्या भूमिकेबाबत चर्चा करा.
- (3) भारतीय नौदलातील युद्धनौकांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (4) संरक्षण मंत्रालयाची कार्ये याबाबत चर्चा करा.

प्र.4) प्रत्येकी ३०० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दोन) [30]

- (1) राष्ट्रीय सुरक्षा अबाधित ठेवण्यासाठी भारतीय हवाईदलाची भूमिका व मर्यादा बाबत चर्चा करा.
- (2) सशस्त्र सेनादले व संसद यातील संबंध स्पष्ट करा.
- (3) भारताची उच्चस्तरीय संरक्षण संघटना स्पष्ट करा.
- (4) भारताच्या संरक्षणाची दुय्यम फळी यावर टिपण लिहा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-109

F. Y. B. Com. Examination - 2012

BANKING AND FINANCE

(Fundamentals of Banking)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Define Bank. Explain the Primary Functions of Banks. [16]

Q.2) Explain the Evaluation of Banking in India. [16]

OR

Q.2) Explain the Methods of Remittance. [16]

Q.3) (A) Explain the types of Account-holder. [08]

(B) Explain the Principle of Liquidity and Profitability. [08]

OR

Q.3) (A) Define Cheque. Explain the types of Cheques. [08]

(B) Explain the characteristics of Bill of Exchange. [08]

Q.4) State the importance of New Technology in Banking. State the different types of Technology in Banking. [16]

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Types of Hundies
 - (b) Kinds of Endorsement
 - (c) Know Your Customer Norms (KYC Norms)
 - (d) Types of Crossing
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-109

मराठी रूपांतर

बँक व्यवसाय आणि वित्तपुखटा

(बँक व्यवसायाची मूलतत्त्वे)

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) बँकेची व्याख्या द्या. बँकेची प्राथमिक कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) भारतातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) पैसे पाठविण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) बँक खातेदारांचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. [08]

(ब) रोखता व लाभप्रदता तत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) धनादेशाची व्याख्या द्या. धनादेशाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. [08]

(ब) विनिमय पत्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [08]

[4169]-109

3

P.T.O.

प्र.4) बँक व्यवसायातील तंत्रज्ञानाचे महत्त्व सांगा. बँक तंत्रज्ञानाचे प्रकार सांगा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [16]

(अ) हुंडीचे प्रकार

(ब) पृष्ठांकनाचे प्रकार

(क) ग्राहक परिचय प्रमाणके

(ड) रेखांकनाचे प्रकार

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-110

F. Y. B. Com. Examination - 2012

MANAGERIAL ECONOMICS

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*
- (3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q.1) Explain in detail Profit Maximization Theory of Firm. **[16]**

Q.2) Define Price Elasticity of Demand. Explain various Methods of Measurement of Price Elasticity of Demand. **[16]**

OR

Q.2) Explain Methods of Demand Forecasting. **[16]**

Q.3) (A) Explain Concept of 'Average Rate of Returns'. **[08]**

(B) Explain Usefulness of Capital Budgeting. **[08]**

OR

Q.3) (A) Explain objectives of Pricing Practices. **[08]**

(B) State Usefulness of Short-run Cost Analysis in Business. **[08]**

Q.4) What are MNCs ? Explain the role played by MNCs in development of Indian Economy. **[16]**

Q.5) Write short notes : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Cross Elasticity of Demand
 - (b) Limitations of Cost - Benefit Analysis
 - (c) Modernization and Investment Decisions
 - (d) Staff Maximization of Objective of Firm
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-110

मराठी रूपांतर

व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- (4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) उद्योगसंस्थेचा नफा महत्तमीकरण सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) मागणीच्या किंमत लवचिकतेची व्याख्या करा. मागणीची किंमत लवचिकता मोजण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) मागणीच्या पूर्व-अंदाजाच्या पद्धती स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) सरासरी परतावा दर संकल्पना स्पष्ट करा. [08]

(ब) भांडवल अंदाजाची उपयुक्तता स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) किंमत निर्धारणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [08]

(ब) व्यवसायाच्या अल्पकालीन खर्च विश्लेषणाची उपयुक्तता सांगा. [08]

प्र.4) आंतरराष्ट्रीय व्यवसाय संस्था म्हणजे काय ? भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासात आंतरराष्ट्रीय व्यवसाय संस्थांचे योगदान स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणतेही दोन) [16]

(अ) मागणीची छेदक लवचिकता

(ब) खर्च - लाभ विश्लेषणाच्या मर्यादा

(क) आधुनिकीकरण आणि गुंतवणूक निर्णय

(ड) उद्योगसंस्थेचे कर्मचारी महत्तमीकरणाचे उद्दिष्ट्ये

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-111

F. Y. B. Com. Examination - 2012

OFFICE MANAGEMENT AND SECRETARIAL PROCEDURES

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) What do you mean by Office Records Management ? Explain objectives and kinds of Office Records Management. **[16]**

Q.2) What are characteristics of Modern Office ? Explain factors responsible for selecting the location of an Office. **[16]**

OR

Q.2) What do you mean by Job Analysis ? Explain various methods and advantages of Job Analysis. **[16]**

Q.3) (A) Explain elements of Effective Communication. **[08]**

(B) Explain various types of Office Manual. **[08]**

OR

Q.3) (A) State barriers of Effective Communication. **[08]**

(B) Explain duties and responsibilities of Company Secretary. **[08]**

Q.4) What do you mean by Recruitment of Employees ? Explain Internal and External Sources of Recruitment of Employees. **[16]**

Q.5) Write short notes : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Explain Contents of Financial Report.
 - (b) Draft Notice for Annual General Meeting.
 - (c) Explain various stages involved in handling Incoming Mail.
 - (d) Explain Feasibility of Office Automation.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-111

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) कार्यालय दफ्तर व्यवस्थापन म्हणजे काय ? कार्यालय दफ्तर व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे आणि प्रकार स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) आधुनिक कार्यालयाची वैशिष्ट्ये सांगून कार्यालयाचे स्थान निश्चित करताना कोणकोणते घटक जबाबदार असतात ते स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) कार्यविश्लेषण म्हणजे काय ? कार्यविश्लेषणाच्या पद्धती आणि फायदे स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) प्रभावी संदेशवहनाचे घटक स्पष्ट करा. [08]

(ब) कार्यालयीन माहिती पुस्तिकेचे वेगवेगळे प्रकार स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) प्रभावी संदेशवहनातील अडथळे सांगा. [08]

(ब) कंपनी सचिवाची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) कर्मचारी भरती म्हणजे काय ते सांगून कर्मचारी भरतीचे अंतर्गत व बाह्य मार्ग कोणते ते स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [16]

- (अ) आर्थिक अहवालातील घटक स्पष्ट करा.
 - (ब) वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना तयार करा.
 - (क) आवक पत्र / टपाल हाताळणीमध्ये कोणकोणत्या अवस्था असतात ते स्पष्ट करा.
 - (ड) स्वयंचलीकरणाची व्यवहार्यता स्पष्ट करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-112

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ESSENTIALS OF E-COMMERCE

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*
- (3) *Give illustrations wherever necessary.*

Q.1) What is E-commerce ? Explain features of it. What are advantages and disadvantages of E-commerce ? **[16]**

Q.2) What is Electronic Payment System ? Explain its types. **[16]**

OR

Q.2) Define E-ticketing. Explain On-line Booking System with example. **[16]**

Q.3) (A) Explain Credit Cards as E-payment System. Explain disadvantages of it. **[08]**

(B) Explain problems and opportunities in E-commerce in India. **[08]**

OR

Q.3) (A) State any five security requirements for conducting E-commerce. **[08]**

(B) Distinguish between Buyer Oriented Market Space and Seller Oriented Market Space. **[08]**

Q.4) Define E-trading. State important and advantages of E-trading. **[16]**

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Domain Name System
 - (b) B2C E-commerce
 - (c) Smart Card
 - (d) E-catalogue
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-113

F. Y. B. Com. Examination - 2012

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) What is Consumer Education ? Explain the objectives of Consumer Education. **[16]**

Q.2) State the scope and objectives of Consumer Protection Act, 1986. **[16]**

OR

Q.2) Explain the role of Government in Protecting the Environment. **[16]**

Q.3) (A) Explain various rights of the Customers regarding Weights and Measures. **[08]**

(B) Explain the term 'Consumer as a Capital'. **[08]**

OR

Q.3) (A) Explain the features of Standards of Weights and Measures Act, 1976. **[08]**

(B) Write a short note on Precautionary Measures for use of Medicines. **[08]**

Q.4) Explain the scope and features of Right to Information Act, 2005. **[16]**

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Challenges before Voluntary Consumer Organisations
 - (b) Problems of Rural Consumers
 - (c) Consumerism in India
 - (d) Social Responsibility of Business
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-113

मराठी रूपांतर

ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नीतिमूल्ये

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) ग्राहक शिक्षण म्हणजे काय ? ग्राहक शिक्षणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) ग्राहक संरक्षण कायदा, १९८६ची व्याप्ती आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) पर्यावरण रक्षणासाठी असणारी सरकारची भूमिका स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) वजन आणि मापे यासंदर्भात ग्राहकांचे अधिकार स्पष्ट करा. [08]

(ब) 'ग्राहक हे भांडवल आहे.' संकल्पना स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) वजनमाप परिमाण कायदा, १९७६ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [08]

(ब) टीप लिहा : औषधे वापराबाबत सावधगिरीचे उपाय [08]

प्र.4) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ची व्याप्ती व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [16]

(अ) स्वयंसेवी ग्राहक संस्थांसमोरील आव्हाने

(ब) ग्रामीण ग्राहकांच्या समस्या

(क) भारतातील ग्राहकवाद

(ड) व्यवसायाची सामाजिक जबाबदारी

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-114

F. Y. B. Com. Examination - 2012

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Define the term Business Environment. Describe in detail the types of Business Environment. **[16]**

Q.2) Explain Concept of Unemployment. Describe in detail the types and causes of Unemployment. **[16]**

OR

Q.2) What is Entrepreneur ? Describe in detail the qualities of a Successful Entrepreneur. **[16]**

Q.3) (A) Explain in detail the Entrepreneurship of Economic Theory. **[08]**

(B) Describe Habits of Entrepreneurs. **[08]**

OR

Q.3) (A) Write a detail note on National Institute for Entrepreneurship and Small Business Development (NIESBUD). **[08]**

(B) Write a detail note on Non-Government Organisations (NGOs). **[08]**

Q.4) Describe Entrepreneurial Career of Bhavarlal Jain. [16]

Q.5) Write short notes : (Any Two) [16]

- (a) YASHADA
 - (b) Dynamics of Motivation
 - (c) Entrepreneur as a Catalyst
 - (d) Industrialisation and Entrepreneur
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-114

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न-पत्रिका पहावी.

प्र.1) व्यावसायिक पर्यावरण या संज्ञेची व्याख्या द्या. व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे वर्णन करा. [16]

प्र.2) बेरोजगारीची संकल्पना स्पष्ट करा. बेरोजगारीचे प्रकार व कारणे सविस्तरपणे वर्णन करा. [16]

किंवा

प्र.2) उद्योजक म्हणजे काय ? यशस्वी उद्योजकांचे गुण सविस्तरपणे वर्णन करा. [16]

प्र.3) (अ) उद्योजकतेचे आर्थिक सिद्धांत सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [08]

(ब) उद्योजकांच्या सवयींचे वर्णन करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) राष्ट्रीय उद्योजकता आणि लघुउद्योग विकास संस्था (NIESBUD) यावर सविस्तर टीप लिहा. [08]

(ब) बिगर-शासकीय संस्था (NOGs) यावर सविस्तर टीप लिहा. [08]

प्र.4) भवरलाल जैन यांच्या उद्योजकीय कारकिर्दीचे वर्णन करा. [16]

[4169]-114

3

P.T.O.

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

(अ) यशदा (YASHADA)

(ब) प्रेरणांचे चलनशास्त्र

(क) उद्योजक - एक उत्प्रेरक

(ड) औद्योगिकीकरण आणि उद्योजक

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-115

F. Y. B. Com. Examination - 2012

INSURANCE AND TRANSPORT

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Explain the role of Life Insurance in the development of Indian Economy. [16]

Q.2) Explain the importance of Goods Transport in Import and Export. [16]

OR

Q.2) Explain recent trends in Travel and Tourism. [16]

Q.3) (A) Explain different types of Insurance Policies. [08]

(B) Differentiate between Road Transport and Water Transport. [08]

OR

Q.3) (A) Explain meaning and importance of Logistic. [08]

(B) Explain the importance of State Tourism Development Corporation. [08]

Q.4) Explain State and Central Government Policies regarding Travel and Tourism. [16]

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Fundamental Principles of Insurance
 - (b) Scope of Tourism
 - (c) Role of Private Tourist Organisations
 - (d) Tourism Promotion
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-115

मराठी रूपांतर

विमा आणि वाहतुक

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासात आयुर्विम्याची भूमिका स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) आयात-निर्यातीतील माल वाहतुकीचे महत्त्व स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) प्रवास व पर्यटनातील आधुनिक प्रवाह स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) विमापत्राचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [08]

(ब) रस्ते वाहतुक व जल वाहतुक यांच्यातील फरक सांगा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) लॉजिस्टिक्सचा अर्थ व महत्त्व स्पष्ट करा. [08]

(ब) राज्य पर्यटन विकास महामंडळाचे महत्त्व स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) प्रवास व पर्यटनाच्या संदर्भातील राज्य व केन्द्र सरकारची धोरणे स्पष्ट करा. [16]

[4169]-115

3

P.T.O.

प्र.5) थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) विम्याची मूलभूत तत्त्वे
 - (ब) पर्यटनाची व्याप्ती
 - (क) खाजगी पर्यटन संस्थांची भूमिका
 - (ड) पर्यटन वृद्धी
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-116

F. Y. B. Com. Examination - 2012

MARKETING AND SALESMANSHIP

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Define the term Marketing. Explain in detail functions of Marketing. **[16]**

Q.2) Describe various Channels of Distribution. What are the factors considered while selecting a Channel of Distribution ? **[16]**

OR

Q.2) Explain various elements of Marketing Mix. **[16]**

Q.3) (A) State various Sales Promotion Tools. **[08]**

(B) What is Rural Marketing ? State difficulties faced in Rural Marketing. **[08]**

OR

Q.3) (A) State different Forms of Marketing Organisation. Explain any one of them. **[08]**

(B) Tele Marketing - Concept and Advantages **[08]**

Q.4) Explain in detail various steps in Process of Selling. **[16]**

Q.5) Write notes : (Any Two)

[16]

- (a) Advantages and Disadvantages of Newspaper Advertising
 - (b) Objectives and Importance of Market Segmentation
 - (c) Utility of Salesmanship
 - (d) Marketing Environment
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-116

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) विपणन या संज्ञेची व्याख्या द्या. विपणनाची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) विविध वितरण सांखळ्यांचे वर्णन करा. वितरण सांखळीची निवड करताना विचारात घेतले जाणारे घटक कोणते ? [16]

किंवा

प्र.2) विपणन मिश्रातील विविध घटक स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) विक्रय वृद्धीची विविध साधने सांगा. [08]

(ब) ग्रामीण विपणन म्हणजे काय ? ग्रामीण विपणनातील अडचणी सांगा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) विपणन संघटनेचे विविध प्रकार सांगा. त्यापैकी कोणताही एक प्रकार स्पष्ट करा. [08]

(ब) दूरध्वनी विपणन - संकल्पना व फायदे [08]

प्र.4) विक्रय प्रक्रियेमधील विविध पायऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) वर्तमानपत्रातील जाहिरातींचे फायदे व तोटे
 - (ब) बाजारपेठ प्रभागीकरणाचे उद्देश्य व महत्त्व
 - (क) विक्रयकलेची उपयोगिता
 - (ड) विपणन पर्यावरण
-

Total No. of Questions : 5]

Seat No. of Printed Pages : 2

[4169]-117

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Define the term Partnership. Describe in detail advantages and disadvantages of Partnership Firm. [16]

Q.2) Explain various Challenges before Co-operative Sector in the context of Indian Economy. [16]

OR

Q.2) Describe the important features of Current Labour Policy. [16]

Q.3) (A) Importance of Logistics [08]

(B) Describe the role of SEBI. [08]

OR

Q.3) (A) Internet Banking [08]

(B) Explain the functions of NSDL. [08]

Q.4) Explain the features and objectives of Maharashtra Chamber of Commerce and Industries and Agriculture, Mumbai. [16]

[4169]-117

1

P.T.O.

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Working of Commodity Exchanges
 - (b) Local Commodity Markets
 - (c) On-line Trading
 - (d) Functions of Trade Associations
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-117

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) भागीदारी या संकल्पनेची व्याख्या लिहा. भागीदारी संस्थेचे फायदे आणि तोट्यांचे सविस्तर वर्णन करा. [16]

प्र.2) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या संदर्भात सहकार क्षेत्रापुढील विविध आव्हाने स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) सध्याच्या श्रमिक धोरणाच्या महत्त्वाच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा. [16]

प्र.3) (अ) ब्यूररचनेचे (Logistics) महत्त्व [08]

(ब) सेबीच्या भूमिकेचे वर्णन करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) इंटरनेट बँकिंग [08]

(ब) एन.एस.डी.एल.चे कार्य स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्स आणि इंडस्ट्रिज आणि ॲग्रिकल्चर, मुंबई या संस्थेची वैशिष्ट्ये व उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [16]

- (अ) वस्तू विनिमयाचे कामकाज
 - (ब) स्थानिक वस्तू विनिमय बाजारपेठ
 - (क) ऑन-लाइन व्यापार (On-line Trade)
 - (ड) व्यापारी मंडळांची कार्ये
-

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-118

Seat No. of Printed Pages : 4

F. Y. B. Com. Examination - 2012

PERSIAN GENERAL

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Define and illustrate any ten of the following :

[20]

- (1) تجنیس مزیل
- (2) تجنیس مکرر
- (3) تجنیس ناقص
- (4) سوال و جواب
- (5) تشبیہ
- (6) تابع
- (7) لف و نشر
- (8) صنعت قلب
- (9) تجاہل عارفانہ
- (10) صنعت اشتقاق
- (11) حسن تعلیل
- (12) مرآة النظر
- (13) رد العجز علی الصدر

[4169]-118

1

P.T.O.

Q.2) Define any two of the following : [10]

- (1) نظم
- (2) غزل
- (3) رباعی
- (4) قصیدہ

Q.3) (A) Reproduce in your own words any one of the following : [10]

- (1) حکایت جد و جہد
- (2) مابہی خنثی
- (3) حکایت در توکل

(B) Write any one of the following : [10]

- (1) Poetic art of Ameer Khusrau
- (2) Life sketch of Hafiz Shirazi
- (3) Style of Parveen Atesami

Q.4) (A) Explain any five couplets the following into English, Urdu, Marathi or Persian : [10]

- (1) دلم در عاشقی آوارہ شد آوارہ تر بادہ
تم از بیدل بیچارہ شد بیچارہ تر بادہ
- (2) گر نیست جمال و رنگ و بویم
آکر نہ گیاه باغ اویم
- (3) چشم و دل باخته ام داد ہنر خواهد داد
آنکہ چون من ہمہ دان و ہمہ بین تو شود

- (4) چو بشتوی سخن اہل دل ، گو کہ خطاست
سخن شناس نہ دیلا نہ ای جان من خطا ایجا است
- (5) مرا بہ کارِ جهان ہرگز اتقات ہنود
زخ تو در نظیر من چنین خوشش آراست
- (6) زروی دوست دل دشمنان چہ دریا بہ
چراغِ مُردہ کجا شمع آفتاب کجا
- (7) من تو شدم تو من شدی من تن شدم تو جان شدی
تاکس گوید بعد ازیں ، من دیگرم ، تو دیگری

(B) Translate any two of the following passage into English, Urdu, Marathi or Persian :

[12]

- (1) روزی ہنگام برآمدن خورشید کہ یوسف از آنجائی گزرود
چون گدائی بیرون آمد اما از صدای سم اسبان و نفیر چاہ
شان فریاد او بہ جای نمی رسید و کسی بہ حالش اہتنائی نمی
کرد ۔ از نومیدی دلش پارہ شد و بارد دو و رنج بہ محنت
خانہ خود باز گشت و با پریشانی روی بہ بہت آورد او را
اسد راہ خوش بختی خود خواند ۔
- (2) ہر گاہ ازیں دو مرغ بہ شمار ہم اوقات من بچگونہ
گزرود ؟ آن طالبِ علمان گوش نکردند ۔ صیاد نامراد چارہ
ندید بہ ہر یکے را مرغی داد و گفت ، چوں از من مرغ می
گیرید ، ہارے ہر آنچہ با یکد گیر بحث می کردید ۔ مرا بیا
موزید شاید روزے بکار آید ۔

(3) پادشاہ را لازم است کہ درہمہ حال رسم توکل فرونگزارو
تا عنایت الہی کارہائے او را چنانکہ باید و شاید بر آوردہ
اند کہ روزے پادشاہ ہے از عالم پر سید کہ نصرت اہل
ایمان در چند چیزست - گفت در دو چیز یکے در ادائے
نماز و دیگر توکل بر کرم کارساز -

(4) یکے در صنعت کشتی گرفتن سر آمدہ بود سہ صد و
شصت بندہ فاخر دانستے و ہر روز ازاں بنوعے کشتی گرفتے
مگر گوشے خاطرش باجمال یکے از شاگردان میلے داشت سہ
صد و پنجاہ و نہ بندش در آموخت مگر یک بند کہ در
تعلیم آں دفع انداختے و تاخیر کردے فی الجملہ پسر در
قوت و صنعت سر آمدو کسے را در زمان او امکان بنودے
تا سجدہ یکے پیش ملک آں روزگار گفتہ بود -

(C) Translate the following Unseen English passage into Persian,
Urdu or Marathi :

[08]

The ideal diet contains both animal and vegetable protein. Most of
our animal protein comes from specially animals. As we have
seen, animals eat vegetable protein food which is then converted
into animal protein.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-119

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ARABIC GENERAL - I

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Translate into English or Urdu or Marathi **any two** of the following passages :

[20]

(الف) هُوَ لَطِيفٌ وَ جَمِيلٌ وَلَوْنُهُ أَبْيَضٌ وَ شَعْرُهُ طَوِيلٌ .
وَأَرْجُلُهُ طَوِيلَةٌ - وَرَأْسُهُ كَبِيرٌ وَهُوَ يَمْشِي وَرَأَى نَائِمًا
وَ عِنْدَ مَا أَقْعَدُ يَلْعَبُ مَعِيَ . وَإِذَا جَاعَ وَضَعَ يَدَهُ عَلَى
رَجْلِي وَفَتَحَ فَمَهُ الْكَبِيرَ فَأَجَى لَهُ بِلُقْمَةٍ خُبْزٍ وَكُوبٍ لَبَنٍ .
فِيهِزُّ ذَيْلَهُ وَيَأْكُلُ وَإِذَا رَأَى أَكْلًا غَيْرَهُ لَا يَقْرِبُهُ لِأَنَّهُ
تَعَوَّدَ أَنْ لَا يَأْكُلَ إِلَّا مِنْ يَدِي . وَهُوَ صَاحِبُ قَطِّتِنَا
الْكَبِيرَةِ يَلْعَبُ مَعَهُ مَعَ أَنَّ الْكِلَابَ وَالْقِطَّةَ أَعْدَاءُ
وَهُوَ يَرَافِقُ أَبِي .

(ب) زَارَ خَلِيفَةً مِنْ بَنِي الْعَبَّاسِ يَوْمًا وَزِيرَهُ فِي دَارِهِ
وَكَانَ لِلْوَزِيرِ وَلَدٌ نَجِيبٌ فَلَمَّا جَلَسَ - الْخَلِيفَةَ
أَجْلَسَ الصَّبِيَّ إِلَى جَانِبِهِ وَسَأَلَهُ " أَدَارُ الْخَلِيفَةَ
أَحْسَنُ أَمْ دَارُ أَبِيكَ " فَاجَابَ الصَّبِيُّ عَلَى الْفَوْرِ
" مَتَى كَانَ الْخَلِيفَةُ فِي دَارِي أَبِي فَدَارُ أَبِي أَحْسَنٌ "
ثُمَّ آرَاهُ خَاتَمًا ثَمِينًا فِي خِنْصَرِهِ وَسَأَلَهُ " هَلْ رَأَيْتَ
خَيْرًا مِنْ هَذَا الْخَاتَمِ " فَقَالَ الصَّبِيُّ نَعَمْ أَلَيْدُ لَتِي
هُوَ فِيهَا خَيْرٌ مِنْهُ " فَدهَشَ الْخَلِيفَةُ مِنْ حُسْنِ جَوَابِهِ
وَقَالَ لَهُ هَلْ تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ خَلِيفَةً بَعْدِي -

- (٥) (١) وَهِيَ الْفَرِيدَةُ فِي الزَّمَنِ
وَجَمِيعُ مَا فِيهَا حَسَنٌ -
(٢) لِسَمَائِهَا الصَّيْتُ الْبَعِيدُ -
وَلأَرْضِهَا الْخِصْبُ الْمَزِيدُ -
(٣) وَلِنَيْلِهَا الْوَا فِي السَّعِيدِ
كُلُّ الْآيَادِي وَالْمِنَنِ -
(٤) فِيمَا مَضَى رَجَحَتْ عَلَى
كُلِّ الْمَمَالِكِ فِي الْعَلَا -
(٥) شَمَلَتْ مَعَارِفُهَا الْمَلَاءِ
فِي كُلِّ قَطْرِ أَوْ رَمَنِ -

Q.2) [A] Translate into Arabic any five of the following sentences :

[10]

- (a) That chair is comfortable.
- (b) There is a students in the class room.
- (c) On the window, there is a curtain.
- (d) He took him to the school.
- (e) He is going to his home.
- (f) My father is in his room.
- (g) The new teacher is a tall man.
- (h) This bus is going to the college.

[B] Translate into English any five of the following sentences :

[10]

- (١) وَالِدِي عَامِلٌ فِي عُرْفِيهِ .
- (٢) مَكْتَبُهُ بَعِيدٌ مِنْ بَيْتِهِ .
- (٣) مَا فَتَحَ الْفَرَاشِ بَابَ الْفَصْلِ .
- (٤) هُوَ ذَاهِبٌ إِلَى بَيْتِ صَدِيقِهِ .
- (٥) ذَلِكَ الْمُدْرِسُ مَشْغُولٌ .
- (٦) فِي تِلْكَ الْعُرْفَةِ طَاوِلَةٌ .
- (٧) هِيَ مَشْغُولَةٌ فِي مَكْتَبِهَا .
- (٨) لَوْنُ سَيَّارَتِهِ جَمِيلٌ .

Q.3) Define and illustrate any two of the following :

[10]

- (١) أَسْمَاءُ الْإِشَارَةِ .
- (٢) الضَّمَاثِرُ .
- (٣) حُرُوفُ الْجَارِ .
- (٤) الْفِعْلُ الْمَاضِي .

Q.4) [A] Summarise any two of the following :

[10]

(١) الطَّائِرُ وَالْبَنَاتُ .

(٢) مِصْرُ الْعَزِيزَةِ .

(٣) الْحَرِيقُ .

[B] Write in the Arabic any two of the following :

[10]

(١) الشَّهْرُ الْمِيلَادِيَّةُ .

(٢) الْإَيَّامُ الْأَسْبُوعُ .

(٣) عَشْرَةُ الْفَاظِ لِلْفُنْدُقِ .

[C] Write a letter in Arabic to the Business Manager of any company :

[10]

اُكْتُبِ الرَّسَالَةَ فِي الْعَرَبِيَّةِ إِلَى مُدِيرِ الشَّرِكَةِ التَّجَارِيَّةِ .

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4169]-120

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ADDITIONAL ENGLISH

(New 2008 Pattern)

Text Prescribed : *The Joy of Reading Literature*

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) (A) Read the paragraph carefully and find the single words for each of the phrase given below : **(Any Four)** **[04]**

Banu spoke with such assurance that a passer by might have thought shed rehearsed the event. The Muslman walked grudgingly, stiffly, a little to the side as if he were not with them, his brow still wrinkled as if he were thinking important thoughts, counting in his mind.

- (a) a feeling or attitude of confidence
- (b) practise again and again
- (c) someone who is walking past a place
- (d) doing unwillingly
- (e) difficult to move

(B) Fill in the blanks with the phrasal verbs given below. Use the appropriate tense form : **(Any Four)** **[04]**

[turn on, die down, brush away, leap up, live up]

- (a) Abdul gently _____ the leaf from his hair.
- (b) On hearing the news, all of us _____ with joy and excitement.
- (c) The controversy will ultimately _____.
- (d) Pandas are in danger of _____.
- (e) _____ the T.V., I want to watch the match.

(C) Give the meanings of the following words. Use them in the sentences of your own : **(Any Four)** **[04]**

- (a) Moral Support
- (b) Enhance
- (c) Forbidding
- (d) Tumble down
- (e) Outcome

(D) Add prefixes to the following words to form new words : **(Any Four)** **[04]**

- (a) Climax
- (b) Natural
- (c) Possible
- (d) Claim
- (e) Reversible

Q.2) Attempt **any one** of the following : **[16]**

- (a) Describe in detail the Narrator's Meeting with the Bank Manager.
- (b) How did the Astrologer convince Guru Nayak about the future ?

Q.3) Attempt **any one** of the following : **[16]**

- (a) Enumerate the qualities Rabindranath Tagore wishes his country to have ?
- (b) How does "Stopping by Woods on a Snowy Evening" ? Describe a conflict in the mind of the Narrator.

Q.4) Attempt **any two** of the following in short : **[16]**

- (a) How does Nehru describe the India of the past ?
- (b) Explain briefly the Evils of Advertising.
- (c) Comment briefly on the feelings and emotions Paul and Patricia went through in the situation.
- (d) Describe the reaction of Jim on seeing Della with short hair.

Q.5) Attempt **any two** of the following in short : **[16]**

- (a) Comment on the theme of black self-assertion in "I, Too, Sing America".
- (b) How does Wordsworth lament the Evils of Materialism in "The World is Too Much With Us" ?
- (c) Elaborate the central idea of the poem "Success is Counted Sweetest".
- (d) Comment on the theme of "Sonnet 29".

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-121

प्रथम वर्ष वाणिज्य परीक्षा - 2012

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

(नवीन २००८ पॅटर्न)

अभ्यासपुस्तके : (१) आत्मसंवाद

(२) व्यावहारिक मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा : (५०० शब्दांत) [10]

- (1) भारताची सध्याची अर्थव्यवस्था
- (2) शिक्षण क्षेत्रातील आव्हाने
- (3) निवडणूकीतील गमतीजमती ! (ललित)
- (4) मुलगी हवीच !

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे सुमारे २० शब्दांत लिहा : [10]

- (1) आत्मचरित्र आणि चरित्र यातील फरक लिहा.
- (2) मराठी साहित्यातील कोणत्याही चार आत्मचरित्रांची नावे लिहा.
- (3) सुनील गावसकर यांच्या आत्मचरित्राचे नाव लिहा.

[4169]-121

1

P.T.O.

- (4) 'गोठण्याची शाळा' या लेखातील कांबळे गुरुजी बदलीच्या प्रयत्नात का होते ?
- (5) यशवंतराव चव्हाणांचे शिक्षण कराड येथील कोणत्या हाइस्कूलमध्ये झाले ?
- (6) सूर्यकांत मांडरे यांनी पहिला लेख कोणत्या विषयावर लिहिला ?
- (7) डे ड्रिंमिंग म्हणजे काय, ते अनिल अवचटांच्या लेखाच्या आधारे सांगा.
- (8) सीमा देव यांच्या पहिल्या पगारातील पैसे कोणत्या कारणामुळे कापले गेले ?
- (9) जनाबाई गिऱ्हे यांच्या सासूला औरंगाबादच्या बाजारात कोणती खोटी माहिती मिळाली ?
- (10) डॉ. अब्दुल कलाम यांचे बालपणीचे जिवलग मित्र कोण-कोण होते ?
- (11) विठ्ठल कामत यांच्या हॉटेलमधील वेटरच्या गळ्यात घड्याळ अडकविण्याचा उद्देश कोणता ?
- (12) प्रताप पवारांनी सुरु केलेल्या पहिल्या कंपनीचे नाव काय ?
- (13) डॉ. अब्दुल कलाम यांच्या वडिलांचा वयाच्या सत्तर वर्षापर्यंतचा दिनक्रम कोणता होता ?

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर प्रत्येकी ५० शब्दांत लिहा : [05]

- (1) 'गोठण्याची शाळा' या लेखातील हेडमास्तरांची जातीयवादी वृत्ती कोणकोणत्या उदाहरणांतून दिसून येते ?
- (2) 'जडणघडण' या लेखाच्या आधारे यशवंतराव चव्हाणांच्या साहित्यप्रेमाचे वर्णन करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे १५० शब्दांत लिहा : [10]

- (1) अनिल अवचट यांनी महाविद्यालयीन जीवनामध्ये कोणकोणत्या सामाजिक कार्यात भाग घेतला ?
- (2) प्रिंटिंगचे मशीन कमीतकमी किंमतीमध्ये खरेदी करण्यासाठी प्रताप पवार यांनी केलेल्या प्रयत्नांचे वर्णन करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा : [20]

- (1) तुम्हाला बोनाफाईड प्रमाणपत्र हवे आहे, त्यासाठी प्राचार्यांच्या नावे अर्ज तयार करा.
- (2) एका विद्यार्थ्यांचा वैद्यकीय मदतीसाठी मा. प्राचार्यांकडे अर्ज आलेला आहे. या अर्जावर मा. प्राचार्यांसाठी टिप्पणी तयार करा.
- (3) तुमच्या महाविद्यालयात युवा सप्ताहाचे आयोजन करावयाचे आहे. यासंबंधी प्राचार्यांनी बोलविलेल्या वर्गप्रतिनिधींच्या बैठकीचे इतिवृत्त लिहा.
- (4) मतदार यादीत नाव समाविष्ट करण्याबाबतचे जिल्हाधिकार्यांचे 'जाहीर निवेदन' वर्तमानपत्रासाठी तयार करा.

प्र.6) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]

- (1) महाविद्यालयाने वाणिज्य शाखेच्या विद्यार्थ्यांसाठी 'टॅली' कोर्स सुरू करण्याचे ठरवले आहे. या कोर्सची तपशीलवार माहिती देणारे माहितीपत्रक तयार करा.
- (2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातीचा मसूदा तयार करा :
 - (i) सौर ऊर्जेवर चालणारी मोटारसायकल
 - (ii) नव्याने सुरू होणारे कापड दुकान

प्र.7) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश सारांशलेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या : [05]

उत्तम लोकसंग्रह करून यशस्वी होणाऱ्या लोकांच्या संपर्कशैलीकडे पाहिले तर ते अनेकदा आपल्या शत्रूंनाही मित्र बनवतात, असे आढळते. खरे तर सर्वसामान्य व्यक्तींनादेखील हे जमायला हवे. समाजात परिवर्तन घडवून आणण्यासाठी धडपडणाऱ्या कार्यकर्त्यांनी ही संपर्कशैली प्रयत्नपूर्वक आत्मसात करायला हवी. काही वेळा आपण घेतलेल्या तत्त्वनिष्ठ भूमिकेमुळे आपले मित्र ही शत्रू बनतात. आपल्या विषयीच्या मत्सरातून ही शत्रू निर्माण होतात. रानात तण आपोआप उगवते, तसे कित्येकदा विना कारण ही शत्रू निर्माण होतात. कधीकधी परिस्थितीवर आपले नियंत्रण

राहत नाही. त्यामुळे आपल्याला ह्याबाबतीत हताश, निराश व्हावे लागते. पण तरीही जेव्हा परिस्थिती आपल्या नियंत्रणात असते, तेव्हा आपण संपर्कशैलीच्या आधारे शत्रूंना मित्र बनवण्याचा प्रयत्न जरूर करावा.

(शब्दसंख्या ९२)

किंवा

खालील इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा :

[05]

Man is largely responsible for pollution. Vehicles discharges harmful gases into the air. Factories give off smoke and poisonous gases. People wash clothes in lakes rivers. They throw garbage into water. Factories give out waste, liquid chemicals into water. All this causes water pollution. At festival time people let off firecrackers continuously. During wedding ceremonies, high volume brass bands or music systems are used. All this causes sound pollution.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-122

F. Y. B. Com. Examination - 2012

SANSKRIT

(अमरभारती)

(New 2008 Pattern)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

Q.1) Translate into English or Marathi **any two** from Section 'A' and **any two** from Section 'B' from the following passages : [20]

प्र.1) पुढील परिच्छेदांपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजीत किंवा मराठीत भाषांतर करा : [20]

SECTION - A (विभाग - अ)

(1) राजा - (स्तोकमन्तरं गत्वा) तपोवननिवासिनमुपरोधो मा भूत् । अत्रैव स्थं
स्थापय । यावदवतरास्मि ।

सूतः - धृताः प्रग्रहाः । अवतरत्वायुष्मन् ।

राजा - (अवतीर्य आत्मानमवलोक्य च ।) सूत, विनीतवेषेण प्रवेष्टव्यानि
तपोवनानि नाम । इदं तावद् गृह्यताम् । (इति सूतस्याभरणानि
धनुश्चोपनीय) सूत, यावदाश्रमवासिनः प्रत्यवेक्ष्याहमुपावर्ते तावदार्रपृष्ठाः
क्रियन्तां वाजिनः ।

सूतः - तथा (इति निष्क्रान्तः ।)

- (2) अस्माकं सामासिकसंस्कृतेः गौरवशालिपरम्परायाः महत्त्वस्य अवगमः, तस्याः परिरक्षणं च, वनानां, सरसां, नदीनां, वन्यजीवानां च समावेशकस्य प्राकृतिकपर्यावरणस्य रक्षणं संवर्धनं च, तथैव सर्वेषां प्राणिनां प्रति दयाभावश्च, वैज्ञानिकदृष्टिकोणस्य, मानववादस्य, जिज्ञासाभावस्य, सुधारणाभावस्य च विकासः, सार्वजनिकसम्पत्तेः सुरक्षणं, हिंसायाः प्रत्याख्यानं च ।
- (3) राष्ट्रीयभावनासंवर्धनस्य विविधान्यङ्गानि प्रत्यङ्गानि । देशभाषाविवृद्धिः, इतिहाससंशोधनं, सज्जनोपासनां, ऐतिहासिकवीरपुरुषपराक्रमवर्णनम्, काव्यगानेन भावनोद्दीपनं, यात्रोत्सवसभासंमेलनादीनामभिवृद्धिरिति तेषामङ्गप्रत्यङ्गानां स्वरूपम् । एतेषामेव मध्ये श्रीगणपत्युत्सवस्य श्रीछत्रपत्युत्सवस्य च गणना । अनयोरुत्सवयोरजनकत्वं लोकमान्यानामेवेति यथा शासनसंस्थया निर्णीतं तथा शत्रुपक्षीयैः चिरोलमहाशयैरपि स्वसम्पादितग्रन्थे लिखितम् । एतौ द्वौ राष्ट्रीयमहोत्सवौ पुरस्कृत्य लोकमान्यैर्महान् जनप्रबोधः कृतः । के वयम्, केऽस्माकं पूर्वजाः कीदृशी अस्माकं सद्यःस्थितिः शरदां सार्धशतकात्प्राक् सा कीदृश्यासीत्, साम्प्रतं किमस्माकं कर्तव्यमिति विचारप्रवणो जातो जनोऽनेनोत्सवप्रसङ्गेन ।

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) ग्रस्तचक्रस्तु राधेयः क्रोधादश्रूण्यवर्तयत् ।
अर्जुनं वीक्ष्य संरब्धमिदं वचनब्रवीत् ॥
भोः भोः पार्थ महेष्वास मुहूर्तं परिपालय ।
यावच्चक्रमिदं ग्रस्तमुद्धरामि महीतलात् ॥
- (2) न योषित्पतिपुत्राभ्यां न पुत्रेण कृतं पिता ।
दद्यदृते कुटुम्बार्थान्न पतिः स्वीकृतं तथा ॥
सुराकामद्यूतकृतं दण्डशुल्कावशिष्टकम् ।
वृथादानं तथैवेह पुत्रो दद्यान्न पैतृकम् ॥
- (3) रे रे रासभ वस्त्रभारवहनात्कुग्रासमश्नासि किम्
राजाश्चावसथं प्रयाहि चणकाभ्यूषान्सुखं भक्षय ।
सर्वान्पुच्छवतो हया इति वदन्त्यत्राधिकारे स्थिता
राजा तैरुपदिष्टमेव मनुते सत्यं तटस्थाः परे ॥

Q.2) Explain with reference to the context **any one** from Section 'A' and **any one** from Section 'B' : [10]

प्र.2) 'अ' विभागातील कोणत्याही एकाचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही एकाचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा : [10]

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) तदष्टगुणमध्यक्षं दापयेत् ।
- (2) विनीतवेषेण प्रवेष्टव्यानि तपोवनानि नाम ।

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) सेन्द्रियमानसनियमादेवं द्रक्ष्यसि निजहृदयस्थं देवम् ।
- (2) स राजयोगी स च योगिराजः ।

Q.3) Write a long answer of **any one** of the following from Section 'A' and **any one** from Section 'B' : [20]

प्र.3) 'अ' विभागातील कोणत्याही एका प्रश्नाचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा : [20]

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) Write a short note on द्वात्रिंशत्पुत्तलिका with story of 'दारिद्र्यमोचनम्'.
द्वात्रिंशत्पुत्तलिका या कथासंग्रहाची माहिती लिहून 'दारिद्र्यमोचनम्' ही कथा आपल्या शब्दात वर्णन करा.
- (2) Critically appreciate 'गणेशोत्सवः'.
'गणेशोत्सवः' या पाठाचे विवेचक रसग्रहण करा.

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) Explain any five types in 'काव्यशास्त्रविनोदः' with examples.
'काव्यशास्त्रविनोदः' या पाठातील कोणतेही पाच प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.
- (2) Write the instructions of जिजामाता in 'जिजाकृतः हितप्रबोधः' own your words.
'जिजाकृतः हितप्रबोधः' या पाठातील जिजामातेने शिवबास केलेला उपदेश थोडक्यात तुमच्या शब्दात लिहा.

Q.4) Write short note on **any one** from Section 'A' and **any one** from Section 'B' : **[10]**

प्र.4) 'अ' विभागातील कोणत्याही एकावर व 'ब' विभागातील कोणत्याही एकावर विवेचक टीप लिहा : **[10]**

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) 'मन्दविसर्पिणी युकाः' पाठातील अतिथीचे स्वागत
- (2) हिशेबाच्या वह्यांत करावयाच्या नोंदी

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) Character sketch of 'राम'
रामाची व्यक्तिरेखा.
 - (2) Character sketch of 'कर्ण'
कर्णाची व्यक्तिरेखा
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-123

प्रथम वर्ष वाणिज्य परीक्षा - 2012

हिन्दी

(नवीन २००८ पैटर्न)

समय : 3 घण्टे]

[पूर्णांक : 70

पाठ्यपुस्तकें : (1) साहित्यधारा : गद्यसंग्रह

संपादक : पुणे विद्यापीठ, हिंदी अध्ययन मंडल

(2) साहित्यधारा : काव्यसंग्रह

संपादक : पुणे विद्यापीठ, हिंदी अध्ययन मंडल

सूचनाएँ :

(1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।

(2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं ।

प्र.1) (अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये : [06]

(1) 'बरसाने की राधा' का परिचय दीजिये ।

(2) 'गौरा' गाय की सुंदरता का वर्णन कीजिये ।

(3) "बेकार खींची गयी रेखाओं से ही मनुष्य की मनःस्थिति का पता चलता है ।" - स्पष्ट कीजिये ।

(4) मधुमखियों से हमें क्या सीख मिलती है ?

(आ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये : [06]

- (1) 'भारत देश' की महिमा का गुणगान कवि प्रसादजी ने किस प्रकार किया है ?
- (2) 'जो बीत गयी' कविता का भावार्थ लिखिये ।
- (3) 'जन-जन का चेहरा एक' कविता के माध्यम से कवि क्या संदेश देना चाहते हैं ?
- (4) 'प्रेत का बयान' कविता के व्यंग्य को स्पष्ट कीजिये ।

प्र.2) (अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिये : [06]

- (1) "मेरी लड़की गाना-बजाना सीखती है । यह मैं उसे दे दूँगा । साधु-सन्तों की वीणा से तो अच्छे स्वर निकलते हैं । लड़की जल्दी संगीत सीख गयी तो उसकी शादी हो जाएगी ।"
- (2) "पुस्तक की चोरी नीति-निपुण 'तमसो मा ज्योतिर्गमय' की प्रार्थना करने वाले विचारों के उन्नायकों और प्रसारक विद्वान लोग ही करते हैं ।"
- (3) "चार आदमी कन्धा दिये हुए हैं और सात आदमी साथ चल रहे हैं - सातवाँ मैं ही हूँ ।"

(आ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिये : [06]

- (1) "चाहे हृदय को ताप दो
चाहे मुझे अभिशाप दो
कुछ भी करो कर्तव्य-पथ से किंतु भागूँगा नहीं ।"
- (2) "क्रीत दास हैं हम
इतिहास-वसन सीते हैं
इतिहास उनका है
हम सब तो स्याही हैं
विजय सभी उनकी हैं"
- (3) "अनजाने होंटों पर गीत आ जाता है
सुख क्या यही है ?
बदलता तो किंचित् नहीं है
जो पर्दे - यह खिड़की - ये गमले...."

प्र.3) टिप्पणियाँ लिखिये :

(अ) कुरुक्षेत्र में श्रीकृष्ण की सवारी [04]

अथवा

(अ) 'दिल्ली में एक मौत' कहानी का भावार्थ [04]

(आ) 'वीणावादिनी वर दे' कविता का भावार्थ [04]

अथवा

(आ) 'हिरोशिमा' की विभिषिका [04]

(इ) निम्नलिखित में से किन्हीं छह प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिये : [06]

- (1) मुन्नी के पास कितने रुपये थे ?
- (2) आरजूमंद बानू कौन थी ?
- (3) 'पाजेब' कहानी के कहानीकार का नाम लिखिये ।
- (4) भोलाराम की उत्त्मा कहाँ छिपी थी ?
- (5) नामवर सिंह के मतानुसार शब्द और अर्थ कैसे पैदा हुये हैं ?
- (6) कवि पंत के अनुसार ग्राम युवती का यौवन कितने दिनों का है ?
- (7) 'जो बीत गयी' कविता के कवि का नाम लिखिये ।
- (8) कवि 'निराला' किससे वरदान माँगते हैं ?
- (9) कवि माथुर जी के मतानुसार हर ज़माना बौनों को कैसे रखना चाहता है ?
- (10) कवि मुक्तिबोध के अनुसार सभी ओर गायें किसने चराई हैं ?

प्र.4) (अ) निम्नलिखित में से किसी एक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिये : [06]

- (1) सुमेध / सुमेधा राजपूत, 555, वृंदावन कॉलनी, पुणे रोड़, नासिक से प्रधानाचार्य, रवींद्र महाविद्यालय, पुणे के नाम लिपिक पद के लिए आवेदनपत्र लिखता / लिखती हैं ।
- (2) रमेश / रेवती दास, गांधी चौक, पुणे से 'बसों की अनियमितता के संदर्भ में प्रबंधक, महाराष्ट्र राज्य परिवहन निगम के नाम पत्र लिखता / लिखती हैं ।

(आ) निम्नलिखित विज्ञापन अथवा वार्तालेखन का नमूना तैयार कीजिये : [06]

- (1) किसी एक मशहूर कंपनी के साबुन का आकर्षक विज्ञापन
- (2) महाविद्यालय में संपन्न 'वार्षिक स्नेहसंमेलन' का वार्ता-लेखन

(इ) निम्नलिखित में से किन्हीं छह वाक्यों को शुद्ध करके लिखिये : [06]

- (1) दशरथ को चार बटे थे ।
- (2) उसे गर्म गाय का दुध दो ।
- (3) मुझे चिड़ी लिखना हैं ।
- (4) कृपया कल आने की कृपा करें ।
- (5) मेरे को कुछ नहीं चाहिये ।
- (6) मोहन को पुछो ।
- (7) लता का आवाज अच्छा है ।
- (8) देश का सरकार बदल गया ।

प्र.5) (अ) निम्नलिखित में से किन्हीं सात शब्दों के पारिभाषिक शब्द लिखिये : [07]

- (1) Account
- (2) Broker
- (3) Claim
- (4) Demand
- (5) Finance
- (6) Import
- (7) Offer
- (8) Notification
- (9) Sample
- (10) Up-to-date

(आ) निम्नलिखित में से किसी एक विषय का कल्पना-विस्तार कीजिये : [07]

- (1) अपना हाथ जगन्नाथ ।
- (2) लालच बुरी बला है ।
- (3) सब्र का फल मीठा होता है ।

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-124

F. Y. B. Com. Examination - 2012

GUJARATI

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

-
-
- પ્ર.૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : [૧૬]
- (૧) શિક્ષણ અને સમાજ
(૨) તમે જોયેલો અકસ્માત
(૩) વધતી જતી બેરોજગારી
(૪) તમારો શોખ
- પ્ર.૨) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [૧૬]
- (૧) ટૂંકી વાર્તાનાં ઘટકતત્ત્વો સ્પષ્ટ કરો.
(૨) દ્વિરેફની વાર્તાઓમાં વ્યક્ત થતી જીવનની વાસ્તવિકતા સ્પષ્ટ કરો.
- પ્ર.૩) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [૧૬]
- (૧) સુંદરમ્ની કવિતાઓમાં પ્રકૃતિ અને ઈશ્વરનું તાદાત્મ્ય વર્ણવો.
(૨) સુંદરમ્નું જીવનકવન આલેખો.
- પ્ર.૪) (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [૦૮]
- (૧) જીવીનું દુઃખ
(૨) 'પોતાનો દાખલો' શીર્ષકની યોગ્યતા

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [૦૮]
- (૧) 'તું જ પગલી'માં કવિની શોધ
- (૨) 'હંકારી જા'માં કવિયાચના
- પ્ર.૫) (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો : (એક પદ્ય - એક ગદ્ય) [૦૮]
- (૧) શ્રદ્ધા ઠરી જ્યાં, ત્યાં બધે નમું.
- (૨) મળી જા કે મરી જાના સ્વરે મહેફિલ મચાવે છે.
- (૩) શહેરમાં તો આટલાથી ઘર પણ ના થાય.
- (૪) કૂતરો થા તો કૂતરાનું દુઃખ અને સુખ બંને મળે જ.
- (બ) હોસ્ટેલમાં રહેતા ભાઈને અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવતો પત્ર લખો. [૦૮]
- અથવા
- (બ) શાળામાં યોજાયેલા શિક્ષકદિન માટેનો અહેવાલ તૈયાર કરો. [૦૮]
-

Seat
No.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-125

F. Y. B. Com. Examination - 2012

SINDHI

(Arabic)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

- [20] سوال ۱- هيٺين مان ڪن ٻه ڏهن سوالن جا جواب لکون:-
1. شيوڪرام جي دل جي اڀلا ڪهڙي هئي؟
 2. ليڪ گورڊن شرما کي نثر تي ڇاڄو نشان هو؟
 3. پرڻيءَ جي شادي ڇو نه ٿي سگهي؟
 4. بالڪيءَ بئشيش جي گهر ڇو ڪئي؟
 5. عمر جي شاديءَ جي آڇ ڪرڻ تي مارئيءَ کيس ڪهڙي وراڻي ڏني؟
 6. ديپتيءَ پرڻيءَ کي آشاواڌي ٿيڻ لاءِ ڪهڙي نموني سمجهايو؟
 7. پالڻو پنوهار ۽ مادوئي ڪهڙو ڪم ڪندا هئا؟
 8. جانعيءَ کي ڪهڙا شوق هئا؟
 9. ليڪا ايشوري جو توائي ڪانوينٽ ڪهڙيءَ مان رکڻا ۾ چڙهندي ڊرائيور کي ڇا چيو؟
 10. پتا جي ديھانت تي پرڻيءَ جي ماءُ کيس ڪهڙو مهڻو ڏنو؟
 11. Mid-day اخبار ۾ شيوڪرام جي گم ٿيڻ جي خبر ڪيئن ڇپيل هئي؟
 12. امرڪوٽ تي اهو نالو ڪيئن پيو؟
 13. راجيشٽ، جانعيءَ کي ڪٿي موڪلڻ چاهيو؟ ڇو؟

[4169]-125

1

P.T.O.

سوال 2 - هيٺين مان ڪن به ٻن سوالن جا جواب هر هڪ

[10]

لڳ ڀڳ 5 لفظن ۾ لکڻو۔

1. انسان کي مڪتي ڪيئن ملي سگهندي؟
2. نٿاه صاحب سنڌين جو سرتاج شاعر ڪيئن آهي؟
3. شاعر نوريءَ کي ڪهڙين اکين هيٺان ڪيو آهي؟
4. درشتي پيد سان ويچارن ۾ برائي ڪيئن ٿي اچي؟ سمجهايو.

سوال 3 - هيٺين مان ڪن به ٻن سوالن جا جواب تفصيلوار

[20]

لکڻو۔

1. سنڌياڻي ڪير هئي ۽ ڪيئن گذاري ويئي؟
2. پريتيءَ جو چرتر چتر ڪريو.
3. سينٽ شيوڪرام جي اڀلاڪا ڪيئن پوري ٿي؟
4. ڀوڌ پرڪاش قيد اندر ڪهڙو ڪيان حاصل ڪيو؟

سوال 4 - هيٺين مان ڪن به ٻن وڻين تي مضمون لکڻو۔ [30]

1. منهنجو پيارو نيتا
2. جيڪڏهن منهنجي لائري نڪري!
3. وقت جي اهميت
4. پراڻي چٽيءَ جي اهم ڪٿا

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-125

SINDHI

(Devnagari)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

सुवाल-1) हेठियनि मां किनि बि ड़हनि सुवालनि जा जवाब लिखो : [20]

- (1) शेवकराम जे दिल जी अबलाखा कहिड़ी हुई ?
- (2) लेखक गोवर्धन शर्मा खे निरिड़ ते छाजो निशान हो ?
- (3) प्रीतीअ जी शादी छो न थी सघी ?
- (4) बालकीअ बरखीश जी घुर छो कई ?
- (5) उमर जे शादीअ जी आछ करण ते मारुईअ खेसि कहिड़ी वराणी ड़िनी ?
- (6) दीप्तीअ, प्रीतीअ खे आशावादी थियण लाड़ कहिड़े नमूने समझायो ?
- (7) पालणो पंवहार ऐं माधूई कहिड़ो कमु कंदा हुआ ?
- (8) जानकीअ खे कहिड़ा शौक हुआ ?
- (9) लेखिका ईश्वरी जोतवाणी, कान्वेंट घिटीअ मां रिक्शा में चढ़ंदे ड़ाईवर खे छा चयो ?
- (10) पिता जे देहान्त ते प्रीतीअ जी माउ खेसि कहिड़ो महिणो ड़िनो ?
- (11) Mid-day अखबार में शेवकराम जे गुम थियण जी खबर कीअं छपियल हुई ?
- (12) अमरकोट ते इहो नालो कीअं पियो ?
- (13) राकेश, जानकीअ खे किथे मोकिलण चाहियो ऐं छो ?

[4169]-125

3

Contd.

सुवाल-2) हेठियनि मां किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाब हरि हिकु लगभग 50 लफ़्जनि में लिखो : [10]

- (1) दुनिया में बुनियाद जी कहिड़ी अहिम्यत आहे ?
- (2) साधू टी. एल. वास्वाणी जोगियुनि जे कहिड़ियुनि वस्फुनि जो बयान कयो आहे ?
- (3) शाइर खादिम 'रूबाइयूं' में कहिड़ा वीचार पेश कया आहिनि ?
- (4) आम रवाजी मखि ऐं मधूमखि मां अव्हांखे कहिड़ी मखि प्यारी थी लगे ऐं छे ?

सुवाल-3) हेठियनि मां किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाब तफ्सीलवार लिखो : [20]

- (1) आरतीअ जे बारे में तव्हांखे कहिड़ी ज्ञाण आहे ?
- (2) निशा जी किरदार निगारी करियो.
- (3) मेंहिं जी अजीब ममता जो जिक्र करियो.
- (4) मारुईअ जी हुब अल्वतनीअ जो जिक्र करियो.

सुवाल-4) हेठियनि मां किनी बि बिनि विषयनि ते मज़्मून लिखो : [30]

- (1) आदर्श विद्यार्थी
- (2) मोबाईल फोन मां फाइदा ऐं नुकसान
- (3) इश्तहारनि जो ज़मानो
- (4) मुंहिंजो मज़ेदार सपनो

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 5

[4169]-126

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FRENCH

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Écrivez un dialogue :

[10]

- (a) Eric voyage à Paris. Il va dans un restaurant avec un autre touriste dans un café. Ils veulent manger vite. Il donne ta commande au garçon de café.
- (b) Gérard est allé à Lyon. Elle va dans un grand magasin. Il cherche des vêtements, des livres et des disques. Écrivez ce dialogue de 7-8 répliques.

Q.2) Écrivez une lettre :

[10]

- (a) Jean veut réserver une chambre d'hôtel dans l'Hôtel Médiane à Angers. Il veut un hôtel avec parking. Il écrit une lettre à cet hôtel pour réserver une chambre pour deux personnes, pour 4 nuits, à partir du 5 mai, au nom de M. Abry. Il veut une chambre avec salle de bains.
- (b) Michel Didon est directeur d'une boutique de chaussures. Il écrit une lettre à un marque indien de chaussures, à Mumbai. Il leur demande leurs gammes et les prix. Rédigez cette lettre.

Q.3) (A) Traduisez en anglais :

[10]

En France, de nombreuses agences de location proposent des voitures de marques françaises et étrangères. Les agences locales offrent des tarifs plus avantageux que les agences internationales, mais vous devrez généralement rendre la voiture là où vous l'avez louée, et non dans une autre ville. Il faut avoir vingt et un ans minimum pour pouvoir louer une voiture. Vous devrez présenter un permis de conduire valable et une pièce d'identité.

[4169]-126

1

P.T.O.

(B) Traduisez en anglais :

[10]

Marguerite va passer deux ans à Lyon. Elle vient de Rome en Italie. Elle va dans la banque pour ouvrir un compte.

Marguerite travaille dans la Maison de Mode, un grand magasin de vêtements. Elle cherche de nouveaux clients pour leur magasin. Elle remplit la fiche. L'employée demande sa carte d'identité. Marguerite montre son passeport et carte de séjour français. Elle a déjà un compte dans cette banque à Rome. Elle veut déposer • 1000 sur ce compte. Son salaire va être viré directement sur ce compte. (mode : fashion)

Q.4. Compréhension :

Isabelle va passer un an à Paris. Elle cherche un appartement pour son séjour. Elle va chez l'agent immobilier.

Isabelle : Bonjour, je cherche un appartement. Je vais passer une année ici.

L'agent : Un petit appartement ?

Isabelle : Non, un grand appartement. Un appartement avec deux chambres à coucher, une cuisine, un salon. Dans un quartier près de la tour Eiffel.

L'agent : Un appartement meublé ?

Isabelle : Oui, bien sûr. Avec un parking, et une salle de bains, un balcon, peut-être.

L'agent : Eh, bien. Voici un charmant appartement au premier étage. Il y a un ascenseur aussi.

Isabelle : Quel est le loyer ?

L'agent : Le loyer est à •1000.

Isabelle : Oh ! C'est cher ici. Vous n'avez rien d'autre ?

L'agent : Alors, c'est un peu loin de la tour Eiffel.

Isabelle : O.K.

L'agent : Alors, voici un appartement dans un bâtiment ancien.
L'appartement est au troisième étage. Et il y a un balcon.
Bien meublé, bien sûr.

Isabelle : Et le parking ?

L'agent : Au sous-sol.

(a) **Répondez aux questions suivantes :** [04]

(i) Pourquoi Isabelle va-t-elle chez l'agent immobilier ?

(ii) Dans quel quartier cherche-t-elle l'appartement ?

(b) **Dites vrai ou faux :** [03]

(i) Isabelle veut un petit appartement.

(ii) Le loyer du premier appartement est 1000.

(iii) La premier appartement a un ascenseur.

(c) **Donnez le contraire :** [02]

ancien, près de

(d) **Donnez l'infinifitif :** [01]

cherche

Q.5) Grammaire et vocabulaire :

(a) **Mettez au pluriel :** [04]

(i) La salle à manger est grande et claire.

(ii) J'ai réservé une chambre d'hôtel.

(b) **Mettez les verbes entre parenthèses au temps ou au mode indiqués :** [03]

(i) Le serveur (prendre - présent) la commande des clients.

(ii) (Faire - impératif) le plein de super.

(iii) C'est une rue très commerçante, vous (voir - futur)

- (c) **Complétez avec des prépositions :** [02]
- (i) La carte Pass, c'est une carte _____ paiement.
 - (ii) Vous pourrez régler le montant _____ carte de crédit.
- (d) **Mettez au négatif :** [06]
- (i) Vous pouvez préparer 10,000 dollars en travaillant.
 - (ii) Apportez un pichet d'eau.
 - (iii) Il montre une pièce d'identité.
- (e) **Trouvez l'objet direct :** [05]
- (i) Vous composez votre billet.
 - (ii) Ils apprennent le français depuis 2 ans.
 - (iii) Vous ne servez pas le petit-déjeuner ?
 - (iv) Les voyageurs veulent faire les achats.
 - (v) Excusez-moi, je cherche la papeterie.
- (f) **Dites vrai ou faux :** [05]
- (i) Les chambres de commerce sont financées par la taxe professionnelle payée par les entreprises.
 - (ii) La SNCF, c'est une compagnie aérienne.
 - (iii) Au supermarché, on achète une boîte d'asperges dans la section 'Fruits et Légumes'.
 - (iv) Un habitant du Canada est Canadien.
 - (v) Pour entrer en France avec une voiture immatriculée à l'étranger, il faut un permis de conduire valable.
- (g) **Choisissez la bonne réponse :** [05]
- (i) La fête du travail, c'est le _____
 - (1) premier janvier
 - (2) premier mai
 - (3) premier novembre

- (ii) Le directeur commercial anime les activités de _____.
- (1) Marketing
 - (2) la licenciement
 - (3) comptables
- (iii) En France, avec une carte de crédit, on peut retirer de l'argent _____.
- (1) chaque dimanche
 - (2) les nuits
 - (3) 24h/24h, 7 jours sur 7
- (iv) Pour entrer dans un pays étranger, il faut passer par la _____.
- (1) douane
 - (2) la compagnie de carte de crédit
 - (3) l'office de tourisme
- (v) En France on peut acheter une télécarte dans une _____.
- (1) poste
 - (2) un magasin
 - (3) un supermarché
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 6

[4169]-127

F. Y. B. Com. Examination - 2012

GERMAN

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Beantworten Sie ZEHN der folgenden Fragen !

[20]

- (1) Wie heißen die Jahreszeiten ?
- (2) Was essen Sie gern ? Wo essen Sie das ?
- (3) Wie kommen Sie zum College ? Wann gehen Sie los ?
- (4) Warum lernen Sie Deutsch ?
- (5) Sie Wollen Ihre Küche einrichten. Was kaufen Sie ein ?
- (6) Wann hat Ihre Mutter Geburtstag ? Was Schenken Sie ihr ?
- (7) Nennen Sie Zwei Flüsse in Deutsch land !
- (8) Wohin fahren Sie in den Sommer ferien ? Wie ?
- (9) In welchen Ländern spricht man Deutsch ?
- (10) Wie viele Zimmer hat Ihre Wohnung ? Wie heißen sie ?
- (11) Was macht eine Mediothekerin ?
- (12) Wo kauft man Bücher ?
- (13) Wie kann man nach Berlin fahren ?

Q.2) Lesen Sie den folgenden Text und beantworten Sie die Fragen !

Wie verbringen die Jugendliche in Deutschland den Sonntag ? Hier erzählen uns einige Studenten davon : Dennis geht Samstags meistens aus. Darum schläft er am Sonntag lange. „Es kann schon mal drei Uhr nachmittags werden,“ sagt er. Seine Schwestern und seine Eltern haben dann schon lange gefrühstückt. Er trinkt dann seinen Kaffee allein. Dann macht er zuerst seine Hausaufgaben. Bei gutem Wetter trifft er sich mit seinen Freunden im Park. Am Abend ist er immer zu Hause beim Abendessen, denn seine Mutter kocht etwas Besonderes am Sonntagabend. Sie hat dafür in der Woche keine Zeit, weil sie berufstätig ist. Abends bekommt Dennis oft Besuch von seinem Freund. Zusammen sehen sie dann ein Video an. Comedy oder Action gefällt ihnen am besten.

Thomas meint „Der Sonntag ist der einzige Tag in der Woche, an dem man für sich Zeit hat. Am Samstag hat man zwar auch frei, aber meistens muss man auch was machen. „Trotzdem steht er oft früh auf. Um 8.30 Uhr geht er mit seinen Eltern zur Kirche. (Church). Dann hat er zwei Stunden Tischtennis-Training. Danach gibt es Hausarbeit. Am Nachmittag sitzt er vor dem Fernseher oder macht Computerspiele. Auch den Abend verbringt er am liebsten mit seiner Familie zu Hause.

Jenny steht am Sonntag ziemlich spät auf, so gegen 11 Uhr. Meistens steht dann schon das Frühstück auf dem Tisch. Am Sonntag frühstückt die Familie zusammen. Das ist anders als an einem normalen Wochentag. Nach dem Frühstück bleibt die Familie noch lange am Tisch sitzen, um Zeitung zu lesen. Dazu ist in der Woche kaum Zeit. Für Jenny ist Sonntag ein Familientag. In der freien Zeit macht sie vor allem Sport. Manchmal joggt sie mit ihren Eltern um einen See. Am Abend geht sie zum Shoppen, sieht fern, oder liest.

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen !

[08]

- (1) Was macht Dennis am Sonntagabend ?
- (2) Was macht Jenny alles mit ihrer Familie am Sonntag ?
- (3) Wie verbringt Thomas seinen Sonntag ?
- (4) Um wie viel Uhr steht Dennis am Sonntag auf ? Warum ?

(B) **Richtig Oder Falsch ?** [02]

- (1) Dennis frühstückt mit seinen Schwestern am Sonntag.
- (2) Jenny muss am Sonntag etwas zum frühstück kochen.
- (3) Nur Sonntag Kocht Dennis Mutter etwas besonderes Zum Essen.
- (4) Am Sonntag trifft Thomas Seine Freundenicht.

Q.3) (A) Übersetzen Sie den folgenden Text ins Englisch oder Marathi ! [10]

Familie Jonosa Kommt aus Südafrika und Wohnt jetzt in Deutschland. Sie haben zur zeit eine sehr alte Wohnung. Sie sucht eine neue Wohnung. Familie Huffmann hat schon eine Wohnung. Sie hilft Familie Jonosa bei der Wohnungssuche. Sie sitzen in der küche zusammen und diskutieren.

Die Wohnung soll zentral, nah dem Hauptbahnhot liegen und die Miete Soll nicht zu hoch sein. Familie Jonosa braucht einen Balkon. Familie Jonosa soll in der Tageszeitung eine Anzeige setzen, aber Wohnungs suche ist nicht einfach für Ausländer.

(B) **Übersetzen Sie ins Deutsche !** [10]

- (1) Mrs. Bartels has headache every day.
- (2) Would you like to drink tee ?
- (3) What do you do in the evening, Robert ?
- (4) Mr. Meier works also on Sunday.
- (5) Sabine wants to buy a gift for her friend.

Q.4) Grammatik :

(A) **Bilden Sie das Perfekt ! (nur 5)** [05]

- (1) Nimmst du den Bus Linie 10 ?
- (2) Das Reisebüro besorgt auch das Visum.
- (3) Ihr kommt immer spät.
- (4) Das Mädchen räumt das ganze Haus auf.
- (5) Die Sekretärin telefoniert mit dem Chef.
- (6) Was essen Sie Zum Frühstück ?

- (B) **Bilden Sie die Fragen ! (nur 3)** [03]
- (1) Der Wein ist zu bitter.
 - (2) Der film fängt um q Uhr an.
 - (3) Ich bin Programierer.
 - (4) Die Konferenz dauert drei Tage.
- (C) **Ergänzen Sie die Modalverben ! (nur 3)** [03]
- (1) Der Deutsche _____ sehr gut Hindi.
 - (2) In einer Bibliothek _____ man nicht laut sprechen.
 - (3) Mit fünf Jahren _____ alle Kinder Zur Schule gehen.
 - (4) „Du hast Fieber, Angelika. Du _____ Zum Arzt gehen.“
- (D) **Ergänzen Sie die Endungen ! (nur 6)** [06]
- (1) Unser Haus hat ein – schön – Garten.
 - (2) Hans ist ein – intelligent – Schüler.
 - (3) Siehst du d – groß – Mann dort ? Er ist mein Onkel.
 - (4) Jed – Sonntag Sehen sie einen neu – film.
 - (5) D – neu – Fahrrad kostet 10,000 Rupien.
 - (6) Sein – alt – Onkel Wohnt allein in Berlin.
 - (7) Dies – Schön – Halskette habe ich von meiner Mutter.
- (E) **Ergänzen Sie Personalpronomen ! (nur 3)** [03]
- (1) “Wie gefällt ____ mein Pullover Robert ?” “____ ist schick”.
 - (2) “Helfen Sie Ihrer frau beim Kochen ?” “Ja, ich helfe _____ immer, und sie hilft _____ im Büro.”
 - (3) “Wann bist _____ im Büro, Richard ? Ich will _____ besuchen.”
 - (4) “Seid _____ Geschwister, Peter und Robert ?” “ Mein, _____ sind Freunde.”

- (F) **Ergänzen Sie die richtigen Verbformen ! (nur 4)** [02]
 (schlafen, einkaufen, antworten, haben, essen)
- (1) Was _____ du zum Mittagessen ?
 - (2) Robert _____ mindestens 8 Stunden.
 - (3) Wir _____ immer im Kaufhaus 'Aldi !'
 - (4) _____ du Geschwister, Angela ?
 - (5) Sheetal _____ immer richtig.
- (G) **Ergänzen Sie die Präpositionen : (nur 4)** [02]
- (1) _____ Sonntag fahre ich _____ Mumbai.
 - (2) _____ dem Unterricht gehen wir _____ Haus.
 - (3) Wo ist Monika ? _____ Garten. Sie spricht _____ Leena.
 - (4) Die Bücher liegen _____ dem Bett. Stell sie _____ das Regal !
 - (5) Der Brief ist _____ Italien. Er ist _____ den Vater.
- (H) **Ergänzen Sie das richtige wort ! (nur 4)** [02]
- (1) „Wann fährt der Zug ab ?“
 „Hier ist der _____.“
 - (2) Kaschmir liegt im _____.
 - (3) Brot kauft man in einer _____.
 - (4) Pune liegt 180 km. weit von Mumbai. Die _____ dauert drei Stunden.
 - (5) Meine Freundin hört Musik gern. Ich schenke ihr eine _____.
- (I) **Was passt ? (nur 4)** [02]
- (1) Schreiben : Brief / anrufen :
 - (2) Pullover : Waschen / Schuhe :
 - (3) Büro : arbeiten / Küche :
 - (4) Wohnen : Wohnung / arbeiten :
 - (5) Musik : hören / film :

(J) **Welches Wort passt nicht ? (nur 4)**

[02]

- (1) ein paar – wenige – viele – alle – auch.
 - (2) Spanische – Italienisch – typisch – Japanisch.
 - (3) Krankenhaus – Arzt – Krankenschwester – Bruder.
 - (4) Ring – Halskette – Ohrring – Mütze.
 - (5) Messer – Gabel – Besteck – Löffel.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4169]-128

F. Y. B. Com. Exmination - 2012

URDU GENERAL

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

تمام سوالات لازمی ہیں -

سوال نمبر ۱ ذیل میں سے کوئی دس سوالات کے جواب دیجئے - نشانات مساوی [20]

ہیں ہر سوال کا جواب ایک یا دو جملوں کا ہونا چاہئے :

(۱) افسانہ کس زبان سے اردو میں آیا ہے ؟

(۲) افسانہ میں تکنیک کی کیا اہمیت ہے ؟

(۳) افسانہ 'چوتھی کا جوڑا' کا پس منظر کیا ہے ؟

(۴) کردار وحید کس افسانہ کا کردار ہے ؟ اس کی خاص بات

کیا ہے ؟

(۵) شریواستو کا کردار کس طبقہ کی نمائندگی کرتا ہے ؟

(۶) ادب برائے زندگی کس تحریک کا نظریہ ہے ؟

(۷) پریم چند نے کس نظریہ سے متاثر ہو کر افسانہ

'نمک کا داروغہ' کی تخلیق کی ؟

(۸) سہیل عظیم آبادی کے افسانوں کا مخزن کیا ہے ؟

- (۹) نواب رانے کس افسانہ نگار کا پہلا نام تھا؟
- (۱۰) افسانہ ' اٹھارہ آنے ' میں افسانہ نگار نے کیا بتانے کی کوشش کی ہے؟
- (۱۱) افسانے کے اہم اجزاء کون کونسے ہیں؟
- (۱۲) عصمت چغتائی نے کردار 'راحت' کے ذریعہ کیا بتانے کی کوشش کی ہے؟
- (۱۳) الوپی دین کا کردار قارئین کو کیا احساس دلاتا ہے؟

سوال نمبر ۲ عصمت چغتائی اپنے افسانوں میں کیا بتانا چاہتی ہیں؟ [10]

یا

کسی ایک کردار کا جائزہ لیجئے :

(۱) وحید

(۲) شری واستو

(۳) رائے صاحب

سوال نمبر ۳ (الف) کسی ایک افسانے کا جائزہ لیجئے : [10]

(۱) آئی۔ سی۔ ایس۔

(۲) اٹھارہ آنے

(۳) کالے صاحب

[10] (ب) اعلیٰ تعلیم حاصل کرنے کے لیے چند یونیورسٹی کے اخراجات کی تفصیل حاصل کریں اور اس کی اطلاع اپنے والد کو خط کے ذریعہ دیں۔

یا

انٹرنیٹ کے حصول کے لیے BSNL کے مقامی منیجر کو خط لکھئے۔

[05] سوال نمبر ۳ (الف) ذیل میں دی گئی کوئی پانچ اصطلاحیں اردو میں بیان کیجئے :

Transaction (۱)

Communication (۲)

Forecast (۳)

Entrepreneur (۴)

Deduction (۵)

Deficit (۶)

Audit (۷)

Action (۸)

[02] (ب) جملے کی قسمیں بتائیے۔

[03] (ج) کوئی تین محاوروں کو با معنی جملوں میں استعمال کیجئے :

(۱) چراغ پا ہونا

(۲) سچی کے چراغ جلانا

(۳) آنکھ بھر آنا

(۴) سبز باغ دکھانا

(۵) پانی پانی ہونا

[12] (د) کسی ایک عنوان پر مضمون لکھئے :

(۱) دورِ حاضر میں کتابوں کی اہمیت

(۲) نہ سمجھو گے تو مٹ جاؤ گے اے ہندوستان والو.....

(۳) اُف! یہ سیاستداں

[08] (ہ) ذیل کے انگریزی اقتباس کا اردو میں ترجمہ کیجئے :

The Vedas are religious texts. Veda means knowledge. They contain song sung to God. Some of the songs tell us about the rules for pujas or religious ceremonies. Others teach people how to lead proper lives. The Vedas tell us a lot about the Aryans and the way they lived. There are four Vedas : Rig Veda, Sama Veda, Yajur Veda and Atharva Ved

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-129

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FOUNDATION COURSE

(Restructuring)

(Vocational Course-I)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What is Poverty ? What are the causes of Poverty in India ? Suggest measures to Eradicate Poverty. **[16]**

Q.2) What is National Integration ? What are the various obstacles in achieving the goal of National Integration in India ? **[16]**

OR

Q.2) What is 'Unemployment' ? State and explain various types of Unemployment in India. **[16]**

Q.3) (A) What is the importance of Religion in Indian Society ? **[08]**

(B) What is the role of Value Education ? **[08]**

OR

Q.3) (A) Explain Concept of Liberty and Equality. **[08]**

(B) What are the problems of Schedule Caste and Schedule Tribes ? **[08]**

Q.4) What is Democracy ? What are the merits and demerits of Indian Democracy ? **[16]**

Q.5) Write notes on the following : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Characteristics of Science
- (b) Rule of Law
- (c) Importance of Time Management
- (d) Effects of Science and Technology on Agriculture and Health

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-129

मराठी रूपांतर

पायाभूत अभ्यासक्रम

(पुनर्रचित)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) प्रश्नांच्या उजव्या बाजूला त्या-त्या प्रश्नांचे गुण दर्शविले आहेत.
- (3) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) दारिद्र्य म्हणजे काय ? भारतातील दारिद्र्याची कारणे कोणती ? दारिद्र्य निर्मूलनासाठी उपाय सूचवा. [16]

प्र.2) 'राष्ट्रीय एकात्मता' म्हणजे काय ? भारतातील राष्ट्रीय एकात्मता साध्य करण्यातील विविध अडथळे कोणते ? [16]

किंवा

प्र.2) 'बेकारी' म्हणजे काय ? भारतातील बेकारीचे विविध प्रकार सांगून स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) भारतीय समाजात धर्माचे महत्त्व काय आहे ? [08]

(ब) मूल्य शिक्षणाची भूमिका काय आहे ? [08]

किंवा

प्र.3) (अ) 'स्वातंत्र्य' व 'समता' या संकल्पना स्पष्ट करा. [08]

(ब) अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीचा समस्या कोणत्या ? [08]

[4169]-129

3

P.T.O.

- प्र.4) लोकशाही म्हणजे काय ? भारतीय लोकशाहीचे गुण-दोष कोणते ? [16]
- प्र.५) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) [16]
- (अ) विज्ञानाची वैशिष्ट्ये
- (ब) कायद्याचे अधिराज्य
- (क) वेळेच्या व्यवस्थापनाचे महत्त्व
- (ड) शेती व आरोग्य यावर विज्ञान व तंत्रज्ञानाचे झालेले परिणाम
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-130

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMPUTER APPLICATION

(Vocational Course - I)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Q.1) Answer the following : (Any Three) [15]

- (a) Explain any five features of MS EXCEL.
- (b) Explain characteristics of Computer.
- (c) Differentiate between Data and Information with example.
- (d) Define Memory and explain types of Memories.

Q.2) Solve the following : [10]

- (a) Convert from Binary to Decimal :
 - (i) $(11011110)_2$
 - (ii) $(100111010)_2$
- (b) Convert from Hexadecimal to Decimal :
 - (i) $(1AC)_{16}$
 - (ii) $(1AE)_{16}$
- (c) Binary Addition :
 $10011 + 1001$
- (d) Binary Subtraction :
 $11001 - 10011$
- (e) Binary Multiplication :
 1101×1110

Q.3) Write short notes : (Any Five)

[15]

- (a) Input Devices
 - (b) Search Engine
 - (c) Mailmerge
 - (d) Operating System
 - (e) 2's Complement
 - (f) Graphical User Interface
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4169]-131

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ADVERTISING, SALES PROMOTION AND SALES MANAGEMENT

PAPER - I

MARKETING COMMUNICATION (THEORY)

(Vocational Course-I)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What do you mean by Communication ? Discuss the types of Communication. **[12]**

OR

Q.1) What is Communication Process ? Discuss problems in the Process of Communication. **[12]**

Q.2) Explain Concept of Public Relations. Discuss the tools used in Public Relations. **[12]**

OR

Q.2) What do you mean by Event Management ? Explain the types of Events. **[12]**

Q.3) Write short notes : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Sales Promotion
- (b) Means of Communication
- (c) Principles of Communication
- (d) Communication Skills and Presentations

[4169]-131/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-132

F. Y. B. Com. Examination - 2012
TAX PROCEDURES AND PRACTICES
PAPER - I
INDIAN TAX SYSTEM
(Vocational Course-I)
(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 20 words each : (Any Five)

[10]

- (a) What are the main sources of raising Public Finance ?
- (b) Give any two advantages of Direct Taxes.
- (c) What are the main heads of Income ?
- (d) Define 'Person'.
- (e) What are contains of Article 245 ?
- (f) To whom Hindu Law applies ?
- (g) Define 'Summons'.

Q.2) Answer in 50 words each : (Any Two)

[08]

- (a) Define the term 'Tax'. Give any four definitions.
- (b) State various Canons of Taxation and explain any four out of them.
- (c) Give the 'Administrative Setup of Indian Tax System'.
- (d) Define 'Partnership'. What are the essentials of Valid Partnership ?

Q.3) Answer in 150 words each : (Any Two) [10]

- (a) Write down various advantages of 'Indirect Taxes'.
- (b) Explain in brief the Sources of Hindu Law.
- (c) Write note on 'Finance Commission' under Article 280 of the Constitution of India.
- (d) Explain the procedure for 'Issue of Summons' under Rule 1 to 8 of CPC.

Q.4) Answer in 500 words : (Any One) [12]

- (a) Explain various Direct and Indirect Taxes of Central Government in short.
 - (b) Explain various Schools of Hindu Law with reference to :
 - (i) Joint Family
 - (ii) Co-parcenary and
 - (iii) Co-parcenary Property
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4169]-133

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMPUTER APPLICATIONS-II

(Theory)

(Vocational Course-II)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

(1) Draw a neat labeled diagram wherever necessary.

(2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Write syntax and give the following functions : (Any Five) [05]

- (a) log()
- (b) scanf()
- (c) puts()
- (d) abs()
- (e) strcmp()
- (f) strdup()
- (g) sqrt()

Q.2) What will be the output of the following modules : (Any Four) [08]

- (a) main()
{
 int flag = 5 , msg = 1;
 if (flag <= 8);
 (msg > 1 ? printf("\n HELLO") ? printf("\n HI"));
 else
 printf("\n HELLO HI");
}

[4169]-133

1

[P.T.O.]

```

(b) main()
    {
        int t1 = 4, t2 = 12;
        if(t1 = 4||t2>50)
            printf("Done");
        else
            printf("Once More");
    }

(c) main()
    {
        int a = 500, b, c;
        if (a > = 400)
            b = 300
            c = 200;
        printf("\n %d %d", b, c);
    }

(d) main()
    {
        int x = 3, y = 4 , z = 4;
        printf("ans = %d" , (Z > = Y ? 100 : 200));
    }

(e) main()
    {
        int x = 10, y = 20;
        if(x == y);
        printf("%d%d", x, y);
    }

```

```

(f)  main( )
      {
          int i, t1, t2, t, n = 5;
          clrscr();
          t1 = 1;
          t2 = 1;
          printf("%d%d", t1, t2);
          for(I = 3; I < = n; i++)
          {
              t = t1 + t2;
              printf("%d", t);
              t1 = t2;
              t2 = t;
          }
      }

```

Q.3) Write short notes : (Any Five)

[15]

- (a) Algorithm
- (b) History of 'C'
- (c) Loops in 'C' Language
- (d) Numeric Array
- (e) Function in 'C' Language
- (f) Structured Programming

Q.4) Answer the following : (Any Three)

[12]

- (a) Write a 'C' program to find area of a triangle.
- (b) Explain advantages of using array in 'C' Language.
- (c) Explain Constants, Variables and Data Types in 'C'.
- (d) What is Switch Statement in 'C' ? Explain with example.
- (e) Write a 'C' program to find factorial of a number.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-134

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ADVERTISING, SALES PROMOTION AND SALES MANAGEMENT

PAPER - II

ADVERTISING (THEORY)

(Vocational Course - II)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What do you mean by Advertising ? Explain the need and importance of Advertising. [12]

OR

Q.1) Explain the advantages of Advertising to the Manufactures, Traders, Customers and Society. [12]

Q.2) What is Ad-creation ? Explain the essentials of Good Advertising Layout. [12]

OR

Q.2) What is Advertising Budget ? Explain the factors affecting Advertising Budget. [12]

Q.3) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Ethical Aspects in Advertising
 - (b) Limitations of Advertising
 - (c) Appeals in Advertising
 - (d) Commercial Vs Non-Commercial Advertising
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4169]-135

F. Y. B. Com. Examination - 2012

TAX PROCEDURES AND PRACTICES

PAPER - II

STATE SALES TAX AND CENTRAL SALES TAX

(Vocational Course - II)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer the following in 20 words each : (Any Five) [16]

- (1) Explain 'Place of Business' under M.VAT Act.
- (2) What is meant by 'Tax Free Goods' ?
- (3) What is meant by 'Documents' of Title of Goods ?
- (4) What is meant by Goods of Special Importance under CST Act ?
- (5) Who is called 'Dealer' under M.VAT Act ?
- (6) What is 'Compulsory Registration' and 'Voluntary Registration' under CST Act ?
- (7) What is meant by 'Crossing Customs Frontiers of India ?
- (8) What are advantages of VAT ?
- (9) What Article 265 of Indian Constitution provides ?
- (10) Explain 'Resales' under M.VAT Act.

Q.2) Answer the following in 50 words each : **(Any Two)** **[08]**

- (a) What are the provisions for 'Return' under M.VAT Act ?
- (b) Discuss the Rate of Tax on Packing Materials under M.VAT Act.
- (c) Explain 'Sales Price' under CST Act.
- (d) Discuss provisions for amendment or cancellation of Registration Certificate under CST Act.

Q.3) Answer the following in 150 words each : **(Any Two)** **[10]**

- (a) Enumerate and discuss provisions of Section 3 of M.VAT Act for Incidence of Tax.
- (b) What are the Schedules under M.VAT Act ? What are the Rates of Taxes provided ?
- (c) When Sales are called as Inter-state Sales under CST Act, 1956 ?
- (d) Enumerate Sales exempted from Tax under CST Act, 1956.

Q.4) Write long answer : **(Any One)** **[12]**

- (a) What are the Sales Tax Authorities ? How they are appointed ? Discuss their powers and duties.
 - (b) What is the basic scheme of CST Act ? Discuss the objects of CST Act.
-